

SLOVENSKÁ KNIŽNICA PRE NEVIDIACICH
MATEJA HREBENDU V LEVOČI
ŠTÚROVA 36, 054 65 LEVOČA

Správa o činnosti a hospodárení za rok 2024

Organizácia: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebandu
v Levoči

Rezort: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Typ hospodárenia: príspevková organizácia

Obsah

1	IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE.....	3
2	POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE.....	4
3	KONTRAKT ORGANIZÁCIE SO ZRIAĐOVATEĽOM A JEHO PLNENIE....	6
4	ČINNOSTI / PRODUKTY ORGANIZÁCIE A ICH NÁKLADY.....	11
5	ROZPOČET ORGANIZÁCIE	39
	5.1 Zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu	39
	5.2 Príjmy organizácie.....	41
	5.2.1 Príjmy organizácie podľa ekonomickej klasifikácie.....	41
	5.2.2 Prostriedky prijaté z rozpočtu Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a inými štátmi.....	41
	5.2.3 Úpravy schváleného rozpočtu príjmov v priebehu roka.....	42
	5.3 Výdavky organizácie.....	42
	5.3.1 Výdavky organizácie podľa ekonomickej klasifikácie.....	42
	5.3.2 Výdavky organizácie podľa funkčnej klasifikácie.....	45
	5.3.3 Výdavky organizácie hraené z prostriedkov Európskej únie a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu.....	45
	5.3.4 Výdavky z iných prostriedkov zo zahraničia poskytnuté Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a inými štátmi.....	45
	5.3.5 Úpravy schváleného rozpočtu výdavkov v priebehu roka.....	46
	5.4 Finančné operácie.....	46
	5.5 Náklady a výnosy, hospodársky výsledok.....	47
	5.6 Podnikateľská činnosť.....	50
6	ZHODNOTENIE ZAMESTNANOSTI.....	51
7	HODNOTENIE A ANALÝZA VÝVOJA ORGANIZÁCIE V DANOM ROKU..	54
8	HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV VÝSTUPOV ORGANIZÁCIE.....	55
	Prílohy	

1 IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
Sídlo: Štúrova 36, 054 65 Levoča
IČO: 37780387

Zriaďovateľ: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Forma hospodárenia: príspevková organizácia
Dátum zriadenia: 1. 1. 1999

Štatutárny zástupca: **Ing. František Hasaj**
riaditeľ

Členovia vedenia: **Ing. Marián Ferko**
zástupca riaditeľa – vedúci ekonomicko-hospodárskeho oddelenia

PhDr. Mária Bendíková
vedúca sekretariátu riaditeľa

Mgr. Alena Repaská
vedúca oddelenia knižnično-informačných služieb

Mgr. Daniela Dubivská
vedúca redakcie

Ing. Milan Heimschild
vedúci oddelenia zvukových štúdií

Ing. Miroslava Kučerová
vedúca oddelenia tlače a expedície

Kontakty: tel.: +421 53 2451201, 202, 001
e-mail: skn@skn.sk
adresa webovej stránky: www.skn.sk

Hlavné činnosti: Knižničná činnosť
Prezentačné a vzdelávacie aktivity pre verejnosť
Edičná, vydavateľská činnosť
Manažérska činnosť

2 POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči (ďalej len „SKN“ alebo „knižnica“) ako **celoštátna špeciálna knižnica má výhradné postavenie v oblasti zabezpečovania prístupnosti k informáciám pre osoby so zrakovým postihnutím a pre osoby s inými poruchami čítania v Slovenskej republike** s cieľom zabezpečiť ich kultúrne, informačné, vedecko-výskumné a vzdelávacie potreby.

Knižnica v rámci predmetu činnosti najmä

- a) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje špecializovaný knižničný fond,
- b) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje dokumenty o slepeckom hnutí v Slovenskej republike,
- c) poskytuje knižnično-informačné služby nevidiacim, slabozrakým a inak zdravotne postihnutým v rozsahu odôvodnenom ich zdravotným postihnutím,
- d) vyrába, vydáva, sprístupňuje a distribuuje periodické a neperiodické publikácie v špeciálnych formách
 - v Braillovom písme,
 - vo zväčšenom type písma,
 - vo zvukovom zázname,
 - v reliéfnej grafike,
 - v elektronickej forme,
- e) v oblasti svojej špecializácie poskytuje metodickú pomoc a poradenské služby iným knižniciam,
- f) pôsobí ako metodické, poradenské, koordinačné a vzdelávacie centrum pre nevidiacich, slabozrakých a inak zdravotne postihnutých v Slovenskej republike,
- g) je konzervačnou knižnicou Slovenskej republiky,
- h) za odplatu poskytuje a distribuuje výrobky a pomôcky pre nevidiacich a slabozrakých, ktoré súvisia s produkciou knižnice,
- i) organizuje kultúrne a odborné podujatia, výchovno-vzdelávacie podujatia, výstavy, zabezpečuje informačné vzdelávanie používateľov,
- j) v oblasti svojej pôsobnosti nadväzuje priame vzťahy s inými právnickými osobami a fyzickými osobami doma i v zahraničí a so súhlasom zriaďovateľa vstupuje do medzinárodných združení s inými pamäťovými a fondovými inštitúciami,
- k) prevádzkuje ubytovacie zariadenia vo svojej správe, ktoré sa využívajú na dočasný pobyt pre potreby knižnice, iných kultúrnych organizácií a zriaďovateľa v súlade s platnými právnymi predpismi,
- l) plní funkciu Slovenskej autority pre Braillovo písmo.

SKN sa okrem vyššie uvedených činností v strednodobom výhlade zameria aj na plnenie nasledujúcich úloh:

V spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou v Martine poskytujeme novú službu **DIKDA pre čitateľov SKN**. Vďaka nej môžu používatelia samostatne, bez cudzej pomoci, požiadať o digitalizáciu z vyše 1 000 000 monografií a periodík uvedených v zozname obchodne nedostupných diel nielen vo formáte PDF, ale aj ako zvukovú knihu vygenerovanú pomocou syntetickej reči. Spoločne so Slovenskou národnou knižnicou v Martine budeme v poskytovaní tejto jedinečnej služby pokračovať a naďalej ju vylepšovať.

Naša inštitúcia uzatvorila Dohodu o autorizovanom subjekte medzi SKN ako oprávnenou osobou za Slovenskú republiku a Svetovou organizáciou duševného vlastníctva (WIPO) za konzorcium Accessible Books Consortium (ABC) a od roku 2025 sa stane **súčasťou globálnej knižnej služby ABC** (Global Book Service). Toto partnerstvo umožní bezplatnú cezhraničnú výmenu diel prístupných pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s poruchami čítania, v dôsledku čoho sa zásadne rozširuje ponuka sprístupnenia cudzojazyčnej literatúry.

Slovenská národná knižnica v Martine oznámila užívateľom knižnično-informačného systému Virtua ukončenie jeho prevádzky v roku 2027. V nadväznosti na tieto informácie plánujeme prechod na **nový knižnično-informačný systém**.

V záujme postupného zvyšovania vlastných príjmov sa zameriame na rozširovanie ponuky nášho **elektronického obchodu**, ktorý bol zriadený s cieľom zvýšiť prístupnosť informačných zdrojov a služieb pre potreby individuálneho čitateľa a čitateľských skupín. V e-shope si môžu zrakovo postihnutí abonenti zakúpiť knihy a publikácie, ktoré sú svojím charakterom predurčené na dlhodobé používanie a prácu s nimi, napríklad kuchárske knihy, príručky, výživové tabuľky a pod. Taktiež aj detské knihy, kalendáre, reliéfné obrázky, orientačné plániky, pohľadnice a iné.

SKN bude naďalej podnecovať predovšetkým **inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky** (divadlá, múzeá, galérie, knižnice), aby **vyvíjali aktivity v prospech zdravotne postihnutých** s cieľom zabezpečiť dostupnosť kultúry pre všetkých prostredníctvom produktov a služieb SKN. SKN je pripravená metodicky usmerňovať aj ďalších potenciálnych objednávateľov, organizácie štátneho a verejného sektora a iné subjekty, s cieľom čo najlepšie reagovať na výzvy, ktorým čelia osoby so zdravotným postihnutím v oblasti prístupnosti informácií vo verejnej sfére.

SKN od roku 2020 plní úlohy **Slovenskej autority pre Braillovo písmo (SABP)**, čím si Slovenská republika splnila záväzok vytvorenia národnej autority Braillovo písma. Hlavným poslaním SABP je predovšetkým **štandardizácia Braillovo písma pre všetky oblasti jeho využitia**, t. j. vytvorenie unifikovaných pravidiel tvorby a používania Braillovo písma a reliéfnej grafiky na Slovensku. **V oblasti tvorby pravidiel písania a používania Braillovo písma** v Slovenskej republike sme počas troch rokov existencie SABP vydali tri príručky pravidiel písania a používania Braillovo písma v Slovenskej republike a v tejto aktivite budeme kontinuálne pokračovať aj v nasledujúcom období. **V rámci osvetových aktivít** sa SABP zameria na **šírenie povedomia o Braillovom písme a jeho postavení v 21. storočí**, a to aj v digitálnom prostredí. Braillovo písmo a hmatová grafika sú kľúčové piliere komunikácie nevidiacich ľudí a je nevyhnutné v tomto smere zabezpečiť, aby boli pevnou súčasťou vzdelávania detí so zrakovým postihnutím, ale aj dospelých v prípade zníženia kvality alebo straty zraku. SABP sa úspešne etablovala aj **v medzinárodnom meradle**. SABP pôsobí **v pracovnej skupine Európskej únie nevidiacich**, intenzívne rozvíja vzťahy s obdobnými partnerskými organizáciami vo svete (Česká republika, Nemecko, Francúzsko, Belgicko, Španielsko, Fínsko, Veľká Británia, USA, Kanada). Účasť na viacerých zahraničných konferenciách či rozbehnuté niektoré projekty so zahraničím napomáhajú držať krok so súčasným celosvetovým rozvojom aktivít v oblasti Braillovo písma a reliéfnej grafiky a v nastolenom trende chceme naďalej pokračovať.

Svoj veľký potenciál vidíme pri implementácii **zákona č. 351/2022 Z. z. o prístupnosti výrobkov a služieb pre osoby so zdravotným postihnutím** a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudne účinnosť 28. júna 2025.

SKN chce naďalej obhajovať pozíciu uznávanej, modernej špeciálnej knižnice medzinárodného významu. Chce poskytovať kvalitné, medzinárodne porovnateľné služby pre zrakovo a inak zdravotne postihnutých, je otvorená novým poznatkom a výzvam v danej oblasti. Zároveň chce popularizovať a zviditeľňovať výsledky svojej činnosti nielen komunitu svojich používateľov, ale aj širokej verejnosti. Jedným zo základných predpokladov realizácie dlhodobého plánu rozvoja SKN je kvalita ľudských zdrojov, preto rozvoj a efektívne využívanie ľudského potenciálu bude patriť medzi hlavné priority SKN. K tomu je nutné priradiť potrebu zabezpečenia plynulej generačnej výmeny zamestnancov, ako aj požiadavku kvality a motivačného pôsobenia mzdovej politiky.

3 KONTRAKT ORGANIZÁCIE SO ZRIAĐOVATEĽOM A JEHO PLNENIE

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky a Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebandu v Levoči uzatvorili Kontrakt č. MK – 3345/2024-332/1111 na rok 2024. Tento kontrakt je interný plánovací a organizačný dokument, ktorého cieľom je sprehľadniť vzťahy medzi ústredným orgánom štátnej správy a organizáciou v jeho pôsobnosti, v oblasti realizácie činností a ich financovania pri plnení verejných funkcií a verejnoprospešných činností.

Kontrakt je zverejnený na:

https://www.culture.gov.sk/wp-content/uploads/2024/01/Kontrakt_2024_SKN.pdf.

Kontrakt bol uzatvorený v súlade so zriaďovacou listinou SKN na poskytovanie verejných služieb a realizáciu nasledovných činností:

- **knižničná činnosť** podľa zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. (ďalej len „knižničný zákon“),
- **prezenčné a vzdelávacie aktivity pre verejnosť**,
- **edičná, vydavateľská činnosť**,
- **manažérska činnosť**,
- **pri plnení činností a realizácii aktivít prihliadať na špecifické potreby osôb so zdravotným znevýhodnením** v rámci technických, finančných a personálnych možností.

Činnosti SKN napĺňali najmä nasledovné ciele a ich merateľné ukazovatele:

KNIŽNIČNÁ ČINNOSŤ

Výstupové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť	Výsledkové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť
počet nových knižničných jednotiek získaných kúpou, darom, výmenou (ročný prírastok)	4 500	4 969	z toho počet nových knižničných jednotiek získaných kúpou (ročný prírastok)	4 500	4 969
			počet aktívnych používateľov knižnice	1 100	1 314
			počet absenčných výpožičiek	65 000	82 339
počet spracovaných bibliografických záznamov (ročný prírastok)	4 500	4 969			

Doplňovanie knižničného fondu (ďalej len „KF“) bolo realizované predovšetkým **vlastnou výrobou** dokumentov vo zvukovom vyhotovení a v Braillovom písme. Ďalšie formy dopĺňovania KF – kúpa, povinný výtlačok a dar. K 31. 12. 2024 bol **KF doplnený o 4 969 knižničných jednotiek**, čo predstavuje 804 titulov, z toho zvukové dokumenty 4 009 kn. j. (604 titulov) a brailové dokumenty 960 kn. j. (200 titulov).

Knižnica registrovala **1 314 aktívnych používateľov**, z toho 146 používateľov do 15 rokov. Zaregistrovali sme 127 nových používateľov. Služby digitálnej knižnice aktívne využívalo 675 používateľov.

Knižnica zrealizovala **82 339 absenčných výpožičiek**, z toho 13 769 zvukových kníh, 7 723 zvukových kníh pracoviskám pre ZP vo verejných knižniciach, 6 932 kníh v Braillovom písme, 53 909 elektronických kníh z digitálnej knižnice SKN a 6 periodík.

V knižnično-informačnom systéme Virtua bolo spracovaných **4 969 bibliografických záznamov**.

PREZENTAČNÉ A VZDELÁVACIE AKTIVITY PRE VEREJNOSŤ

Výstupové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť	Výsledkové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť
počet kultúrno-spoločenských podujatí	5	7	počet návštevníkov	100	123
z toho počet spoluorganizovaných podujatí	0	1	počet návštevníkov	0	27

počet vzdelávacích podujatí	25	48	počet návštevníkov	600	1 238
z toho počet spoluorganizovaných podujatí	2	4	počet návštevníkov	50	116
z toho počet podujatí pre deti a mládež	10	24	počet účastníkov	250	808

V roku 2024 sme zorganizovali 55 kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí, ktorých sa zúčastnilo 1 361 návštevníkov.

EDIČNÁ A VYDAVATEĽSKÁ ČINNOSŤ

Výstupové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť	Výsledkové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť
počet vydaných neperiodických publikácií	316	325	celkový náklad vydaných neperiodických publikácií	4 200	5 335
			z toho počet distribuovaných kusov	810	966
			z toho počet kusov distribuovaných do predaja	150	182
			príjmy z predaja	1 500	1 815,72
z toho počet zvukových knižných publikácií	180	188	náklad	3 500	3 797
z toho počet knižných publikácií v Braillovom písme	136	137	náklad	570	572
počet vydaných periodických publikácií	18	18	celkový náklad vydaných periodických publikácií	9 018	10 772

			počet predplatiteľov periodických publikácií (celoročné predplatné, nie predaj na kusy)	500	441
			príjmy z predaja	4 000,00	4 094,65
počet vydaných/prepísaných učebníc a učebných materiálov	18	22	celkový náklad vydaných/prepísaných učebníc a učebných materiálov (vytvorenie zdrojových súborov)	54	77
			príjmy z predaja	800,00	1 464,20

SKN vydala **325 neperiodických publikácií**, z toho:

- 188 zvukových knižných publikácií,
- 137 knižných publikácií v Braillovom písme,

v celkovom **náklade 5 335 kusov**, z toho:

- 3 797 kusov zvukových knižných publikácií,
- 572 kusov knižných publikácií v Braillovom písme,
- 966 kusov distribuovaných neperiodických publikácií,
 - z toho 182 kusov distribuovaných do predaja, príjmy z predaja boli 1 815,72 EUR.

SKN vydala **18 periodických publikácií** v celkovom náklade 10 772, príjmy z predaja tvorili 4 094,65 EUR. Periodické publikácie si objednalo 441 predplatiteľov.

V ukazovateli počet predplatiteľov periodických publikácií sme nespĺnili zakontrahovanú hodnotu 500 predplatiteľov. Nesplnenie tohto ukazovateľa pripisujeme všeobecnému poklesu záujmu o periodickú tlač, ako aj prirodzenému úbytku predplatiteľov vo vysokom veku, ktorí tvorili pevnú súčasť databázy predplatiteľov.

Vydaných/prepísaných bolo **22 učebníc a učebných materiálov** v celkovom náklade 77. Príjmy z predaja tvorili 1 464,20 EUR.

MANAŽÉRSKA ČINNOSŤ

Výstupové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť	Výsledkové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť
osoby zabezpečujúce činnosť inštitúcie spolu	88	89	-	-	-

z toho zamestnanci inštitúcie (priemerný evidenčný počet zamestnancov prepočítaný)	48	47,2	v tom umeleckí a odborní zamestnanci	31	32
			priemerná hrubá mesačná mzda zamestnancov inštitúcie	1 258	1 535,00
			bežné náklady na prevádzkovú činnosť	1 329 663	1 602 943,91
			podiel vlastných príjmov na bežných výdavkoch inštitúcie	4,5 %	18,86
			počet príspevkov na platformách sociálnych sietí	80	123
			dosah príspevkov na platformách sociálnych sietí	35 000	34 431
			počet návštevníkov web-stránky inštitúcie	28 000	24 477
			počet ohlasov v médiách na danú inštitúciu	5	12

4 ČINNOSTI / PRODUKTY ORGANIZÁCIE A ICH NÁKLADY

KNÍŽNIČNÁ ČINNOSŤ

KNÍŽNIČNÝ FOND

K 31. 12. 2024 SKN evidovala vo svojom knižničnom fonde **71 317 knižničných jednotiek** (ďalej len „kn. j.“), z toho 47 171 kn. j. zvukových dokumentov a 24 146 kn. j. dokumentov v Braillovom písme. Do knižničného fondu bolo v priebehu roka doplnených 4 969 kn. j., z dôvodu poškodenia, zastaranosti a duplicity bolo vyradených 2 166 kn. j.

Knižničné jednotky spolu		71 317
z toho	zvukové dokumenty	47 171
	brailové dokumenty	24 146
Prírastok v kn. j.		4 969
z toho	zvukové dokumenty	4 009
	brailové dokumenty	960
Úbytky v kn. j.		2 166
z toho	zvukové dokumenty	2 140
	brailové dokumenty	26

Používatelia mali k dispozícii 8 113 titulov zvukových dokumentov a 4 137 titulov dokumentov v Braillovom písme. Prostredníctvom digitálnej knižnice si mohli vybrať z 9 725 online zvukových kníh a časopisov. Digitálna knižnica bola v roku 2021 rozšírená o službu e-Braille, ktorá umožňuje sťahovanie kníh v Braillovom písme. Knihy e-Braille sú určené čitateľom, ktorí využívajú pri čítaní brailový riadok. V hodnotenom období bolo touto formou sprístupnených ďalších 268 nových brailových kníh (spolu 1 018 kníh e-Braille). Zrakovo postihnutým študentom základných a stredných škôl sme v spolupráci s Centrom vedecko-technických informácií SR v Bratislave a Slovenskou národnou knižnicou v Martine sprístupnili na webovej stránke knižnice ďalších 41 učebníc v PDF formáte (spolu 369 učebníc). Okrem našej produkcie ponúkame čitateľom v digitálnej knižnici filmy s audiokomentárom pre nevidiacich z videoarchívu RTVS – Dokorán a od septembra 2023 aj možnosť využívať digitálnu knižnicu Slovenskej národnej knižnice v Martine prostredníctvom služby DIKDA pre čitateľov SKN.

DOPLŇOVANIE KNÍŽNIČNÉHO FONDU

Doplňovanie knižničného fondu (ďalej len „KF“) bolo realizované formami – **vlastná výroba dokumentov vo zvukovom vyhotovení a v Braillovom písme, kúpa, povinný výtláčok a dar.**

Akvizičná a edičná činnosť knižnice sa riadila plánom činnosti akvizičnej komisie, ako aj podnetmi, pripomienkami a požiadavkami používateľov.

K 31. 12. 2024 bol KF doplnený o **4 969 knižničných jednotiek**, čo predstavuje **804 titulov**, z toho:

Zvukové dokumenty 4 009 kn. j. (604 titulov)

- 3 797 kn. j. (392 titulov) na CD vo formáte MP3,
- 212 kn. j. (215 titulov) v online formáte.

Braillové dokumenty 960 kn. j. (200 titulov)

- 880 kn. j. (136 titulov) v Braillovom písme,
- 53 kn. j. (53 titulov) printové dokumenty,
- 7 kn. j. (1 titul) povinné výtlačky,
- 20 kn. j. (10 titulov) dary.

V ukazovateli prírastok KF sme v porovnaní s rokom 2023 zaznamenali pokles o 324 kn. j.

V roku 2014 sme začali s postupným nahrádzaním najčítanejších zvukových kníh na audiokazetách CD nosičmi vo formáte MP3. V tejto aktivite sme pokračovali aj v hodnotenom období a zmenu nosiča sme zrealizovali u ďalších 180 titulov. Od roku 2014 sme nahradili 1 950 najčítanejších titulov.

Knižničný fond pravidelne dopĺňame aj o printové dokumenty, ktoré sú svojou formou spracovania vhodné pre zdravotne postihnuté deti a mládež – knihy so zväčšeným typom písma, obrázkové publikácie atď.

Porovnávacia tabuľka

Ročný prírastok KF v kn. j.	2020	2021	2022	2023	2024
Zvukové dokumenty	4 220	3 908	4 034	4 229	4 009
Braillové dokumenty	1 112	854	1 055	1 064	960
Spolu	5 332	4 762	5 089	5 293	4 969

Žánrové rozdelenie prírastku KF

Žáner	Počet kn. j.
Zvukové dokumenty	
Beletria pre dospelých	2 946
Náučná literatúra pre dospelých	531
Beletria pre deti a mládež	320
Elektronické dokumenty	212
Dokumenty v Braillovom písme	
Beletria pre dospelých	724
Náučná literatúra pre dospelých	114
Beletria pre deti a mládež	58
Náučná literatúra pre deti a mládež	4
Povinné výtlačky	7
Printové dokumenty	
Beletria pre deti a mládež	53
Spolu	4 969

SPRACOVANIE KNIŽNIČNÉHO FONDU

Spracovanie dokumentov získaných do knižničného fondu prebiehalo priebežne automatizovane v knižnično-informačnom systéme Virtua (ďalej len „KIS“). V KIS bolo vytvorených 796 bibliografických záznamov a spracovaných 4 969 kn. j. Taktiež boli vytlačené prírastkové zoznamy a zoznam úbytkov za rok 2023. Všetky nové prírastky zvukových a braillových dokumentov boli

označené čiarovými kódmi. Zvukové dokumenty boli doplnené aj o názvové štítky v Braillovom písme.

OCHRANA KNIŽNIČNÉHO FONDU

Ochranu knižničného fondu sme zabezpečovali správnou a presnou evidenciou výpožičiek, sledovaním dodržiavania stanovenej výpožičnej lehoty a pravidelným zasielaním upomienok po jej uplynutí. Používateľom bolo odoslaných 89 upomienok.

Knihovníci sústredovali poškodené dokumenty, mesačne spracúvali a zadávali požiadavky na ich opravu. Na pracovisku výpožičiek brailových dokumentov bol priebežne uvoľňovaný priestor pre pribúdajúci fond brailových kníh ich presunom do skladu. Na zasielanie brailových dokumentov používame expedičné tašky vyrobené z PVC materiálu. Zvukové dokumenty posielame v špeciálnych prenosných kontajneroch (audiokazety) a v polyetylénových vreckách (CD nosiče).

Pokračovali sme vo výmene starých CD obalov zvukových kníh za nové DVD obaly vrátane nových popisov, čiarových kódov a označenia v Braillovom písme. Taktiež bola zrealizovaná archivácia zvukových a brailových časopisov SKN z roku 2023. Časopisy sú uložené v archíve periodík v budove na Námestí Majstra Pavla.

VYRAĐOVANIE KNIŽNIČNÉHO FONDU

Na základe Príkazu riaditeľa č. 3/2024 na vyradenie knižničných dokumentov z dôvodu poškodenia, zastaranosti a duplicity bolo v hodnotenom období vyradených 2 140 zvukových dokumentov a 26 dokumentov v Braillovom písme v celkovej hodnote 53 899,47 EUR.

EDIČNÁ ČINNOSŤ

Edičná činnosť patrí v knižnici medzi významné aktivity. Zodpovedá za ňu **akvizičná komisia**, ktorej prioritou je zvyšovanie kvality a úrovne poskytovania knižnično-informačných služieb s prihliadnutím na štruktúru, požiadavky a potreby používateľov. Do výberu kníh sa aktívne zapájajú aj používatelia knižnice, ktorí predkladajú svoje návrhy, požiadavky a pripomienky pracovníkom výpožičných služieb. Používatelia majú na webovej stránke SKN k dispozícii priečinok – Návrhy čitateľov do edičného plánu, kde môžu posielat' svoje tipy a námety.

Členovia akvizičnej komisie sa v hodnotenom období stretli na troch zasadnutiach a zadali do výroby 292 titulov, z toho 174 titulov na spracovanie do zvukového záznamu a 118 titulov na spracovanie do Braillovho písma. Na jednotlivých zasadnutiach sa hodnotilo aj plnenie edičných plánov, ktoré pozostáva zo sledovania postupu spracovania jednotlivých zadaných titulov od procesu výroby, vydania, bibliografického spracovania a zaradenia do knižničného fondu a výpožičného procesu.

V roku 2024 bolo zakúpených 379 titulov čiernotlačových kníh v celkovej hodnote 5 822,92 EUR. Čiernotlačové knihy slúžia ako podklady k ich ďalšiemu spracovaniu a vydaniu v Braillovom písme alebo vo zvukovom zázname.

Národná agentúra ISBN so sídlom v Slovenskej národnej knižnici v Martine prideluje SKN bloky čísel a knižnica ich postupne priraduje vydávaným dokumentom. Zoznamy pridelených ISBN spracovávame mesačne a zasielame ich Národnej agentúre ISBN.

V hodnotenom období bolo zaslaných 784 titulov povinných výtlačkov zvukových dokumentov Slovenskej národnej knižnici v Martine a Univerzitetnej knižnici v Bratislave.

BIBLIOGRAFICKÁ, DOKUMENTAČNÁ A INFORMAČNÁ ČINNOSŤ

Bibliograficko-informačnú službu pre dospelých a detských používateľov sme orientovali predovšetkým na individuálne konzultácie a poskytovanie bibliografických a faktografických informácií. **Individuálny prístup ku každému používateľovi** umožňoval upriamovať jeho

pozornosť na novinky vo fonde so zreteľom na jeho žánrový záujem. Používateľom sme poskytovali **bibliografické informácie o knihách a periodikách** z našich informačných zdrojov, a to **ústne, telefonicky, elektronickou poštou a prostredníctvom internetovej služby Spýtajte sa knižnice**. Zvýšená pozornosť bola venovaná detským používateľom, pre ktorých boli pravidelne pripravované hovorené bibliografie venované novým titulom v knižničnom fonde.

Knižnica vytvárala bibliograficko-informačný aparát. O nových knihách v knižničnom fonde dostávali používatelia informácie prostredníctvom knižných noviniek uverejňovaných v periodikách vydávaných SKN, na webovej stránke a facebooku knižnice. **Knižné novinky** sú tlačené aj v Braillovom písme a sú k dispozícii používateľom v priestoroch výpožičných služieb. Používatelia využívajú aj online katalóg knižnice.

METODICKÁ ČINNOSŤ

SKN sa v oblasti metodickej činnosti orientovala najmä na zabezpečenie metodických funkcií vo vnútri knižnice, na vzájomnú spoluprácu s odbornými oddeleniami a na riešenie koncepčných a operatívnych otázok.

Metodická a poradenská činnosť bola vykonávaná taktiež **pre 29 verejných knižníc SR**, v ktorých sú zriadené **pracoviská poskytujúce služby pre zdravotne postihnutých používateľov**. Prostredníctvom putovných súborov bolo knižniciam dodaných 7 723 kn. j. zvukových dokumentov, čo je porovnateľné s minulým rokom. Výmena súborov sa uskutočňovala v pravidelných štvrtročných intervaloch. Na základe požiadaviek knižníc sme operatívne pripravovali aj mimoriadne súbory podľa požiadaviek verejných knižníc. Pracoviská pre ZP používateľov evidovali **596 používateľov a zrealizovali celkovo 18 375 výpožičiek**. Štatistické údaje získavame z ročných výkazov, ktoré nám vyhodnocujú a posielajú jednotlivé verejné knižnice. Tieto ukazovatele nezarátavame do celkových štatistických ukazovateľov knižnice.

V hodnotenom období boli vypracované nasledujúce ročné výkazy: Ročný výkaz o knižnici a Ročný výkaz o neperiodických publikáciách. Taktiež boli doplnené a zaktualizované údaje pre Súborný katalóg periodík SR pre Univerzitnú knižnicu v Bratislave.

KNIŽNIČNÉ SLUŽBY

Pracoviská výpožičiek zvukových dokumentov a dokumentov v Braillovom písme, zásielková služba a komunitné centrum – čítareň sídli **v budove na Námestí Majstra Pavla 32**. Používateľom je v týchto historických priestoroch k dispozícii aj vzácny fond ručne prepisovaných brailových kníh, ktorý obsahuje viac ako 1 000 zväzkov. Výpožičné služby detskej a mládežníckej literatúry poskytujeme **v hlavnej budove na Štúrovej ulici 36**. Na tomto pracovisku majú mladí čitatelia k dispozícii počítač s hlasovým výstupom a čítaciu lupu taktiež s hlasovým výstupom. Tento priestor slúži aj na organizovanie kultúrno-výchovných podujatí pre mladšiu vekovú kategóriu.

SKN poskytovala **absenčné a prezenčné výpožičky, ústne faktografické a bibliografické informácie**. Vykonávala **zásielkovú službu zvukových a brailových dokumentov** používateľom na Slovensku i v zahraničí a **cirkulačnú výpožičnú službu prostredníctvom pracovísk pre zdravotne postihnutých vo verejných knižniciach**. Pre levočských starších a imobilných používateľov realizovala pravidelnú **donášku kníh do domu**. Záujemcom o **digitálnu knižnicu** boli po splnení podmienok registrácie sprístupňované online knihy a časopisy z webovej stránky SKN.

POUŽÍVATELIA

K 31. 12. 2024 knižnica registrovala **1 314 aktívnych používateľov**, z toho 146 používateľov do 15 rokov. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je to o 74 používateľov viac. Zaregistrovali sme 127 nových používateľov, v porovnaní s rokom 2023 je to o 30 viac. Služby digitálnej knižnice aktívne využívalo 675 používateľov, čo je o 63 viac ako v roku 2023.

Porovnávacia tabuľka

Aktívni používatelia	2020	2021	2022	2023	2024
Počet aktívnych používateľov	1 167	1 182	1 226	1 240	1 314
z toho používatelia do 15 rokov	126	132	138	97	146

VÝPOŽIČKY

Knižnica poskytuje základné aj špeciálne knižnično-informačné služby z vlastných knižničných fondov všetkým vekovým skupinám podľa ich potrieb. Služby sa zakladajú na princípe rovnosti prístupu pre všetkých, bez ohľadu na vek, rasu, pohlavie, náboženstvo, národnosť, jazyk alebo spoločenské postavenie.

K 31. 12. 2024 knižnica vypožičala 13 769 zvukových kníh (v porovnaní s rokom 2023 o 500 menej), 7 723 zvukových kníh pracovníkam pre ZP vo verejných knižniciach (v porovnaní s rokom 2023 o 297 viac), 6 932 kníh v Braillovom písme (v porovnaní s rokom 2023 o 850 menej), 53 909 elektronických kníh z digitálnej knižnice SKN (v porovnaní s rokom 2023 o 8 118 viac) a 6 periodík.

Knižnica zrealizovala celkovo 82 339 výpožičiek, v porovnaní s minulým rokom je to o 6 970 výpožičiek viac. V priemere si jeden používateľ vypožičal 63 dokumentov.

SKN vykonala 28 430 výpožičných transakcií, z toho 20 899 tvorili absenčné výpožičky a 7 531 predĺženie výpožičnej lehoty. Vrátených bolo 18 864 dokumentov.

Porovnávacia tabuľka

Výpožičky	2020	2021	2022	2023	2024
Zvukové dokumenty	22 877	22 728	22 618	21 696	21 498
Braillové dokumenty	8 600	8 454	8 559	7 782	6 932
Elektronické dokumenty	33 353	36 230	42 810	45 791	53 909
Spolu	64 830	67 412	73 987	75 269	82 339

Zásielkovou službou, prostredníctvom ktorej sa zvukové a braillové dokumenty dostanú k používateľom na celom Slovensku a do zahraničia sme zaslali 2 703 zásielok zvukových dokumentov a 1 033 zásielok dokumentov v Braillovom písme.

Pravidelnou donáškovou službou bolo levočským používateľom dodaných 375 kníh v Braillovom písme v počte 1 538 zväzkov a 444 zvukových kníh.

NÁVŠTEVNOSŤ

Ukazovateľ návštevnosti pozostáva z fyzickej a virtuálnej návštevnosti knižnice (návštevníci prostredníctvom KIS Virtua, návštevníci webovej stránky), taktiež zahŕňa počet účastníkov kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí. K 31. 12. 2024 sme evidovali spolu 33 908 návštevníkov, z toho 1 447 návštevníkov osobne navštívilo jej pracoviská, 6 623 využilo služby

prostredníctvom KIS Virtua, webovú stránku si prezrelo 24 477 návštevníkov a 1 361 účastníkov sa zúčastnilo kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí.

DIGITÁLNA KNIŽNICA

Každoročne sa väčší dôraz kladie na využívanie vzdialeného prístupu k informačným zdrojom a databázam SKN. Medzi najvyužívanejšie služby patrí **sprístupňovanie zvukových kníh a časopisov v digitálnej forme prostredníctvom webového sídla knižnice a mobilnej aplikácie SKN Corvus**. Digitálna knižnica je navrhnutá tak, aby spĺňala všetky štandardy na sprístupnenie aplikácií pre zrakovo postihnutých. Zlepšeniu prístupnosti prispeli aj inštruktážne videá s titulkami. Pri PDF dokumentoch sme pomocou štýlov zlepšili ich štruktúru tak, aby vyhovovali potrebám zrakovo postihnutých používateľov.

Knižnično-informačné služby digitálnej knižnice zahŕňajú realizáciu úkonov, vďaka ktorým môžu používatelia počúvať zvukové knihy a časopisy z webovej stránky, ankety a hlasovania, na základe ktorých pribúdajú zvukové knihy do digitálnej knižnice, konzultácie k službám digitálnej knižnice, zasielanie časopisov v e-mailovom balíčku a CD balíčku a referenčné služby.

V roku 2024 sme výrazne vylepšili digitálnu službu **DIKDA pre čitateľov SKN**, ktorú realizujeme v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou v Martine. Doteraz si mohli používatelia samostatne, bez cudzej pomoci, požiadať o digitalizáciu ľubovoľnej monografie alebo periodika len vo formáte PDF, ktoré sú v SNK v Martine uvedené v zozname obchodne nedostupných diel (cca 1 300 000 dokumentov). Vylepšenie tejto služby spočíva v automatizovanom prevode pôvodných PDF dokumentov na zvukové knihy vygenerované pomocou syntetickej reči. Používatelia si môžu zvoliť, či si zvukovú knihu dajú vyhotoviť pomocou ženského, alebo mužského hlasu a môžu si určiť aj rýchlosť načítania. Unikátne je, že celá služba funguje automatizovane na serveroch SKN, pričom zhotovenie jednej zvukovej knihy trvá maximálne 4 hodiny v závislosti od rozsahu knihy. Nemalé finančné prostriedky sme ušetrili tým, že sme na prevod textu do syntetickej reči využili nekomerčné riešenie, ktoré je k dispozícii zdarma a využíva hlasové vzorky nevidiacej osoby. SKN zabezpečuje sťahovanie, úpravu, rozpoznávanie písma a zabezpečenie dokumentov tak, aby si ich používatelia vedeli stiahnuť priamo z digitálnej knižnice SKN vo formátoch PDF, TXT, ale aj vo zvukovej forme (MP3) pomocou syntetickej reči.

V hodnotenom období sme rozšírili ponuku digitálnej knižnice o ďalších **501 online kníh a časopisov** (216 zvukových kníh, 285 zvukových časopisov, 268 kníh e-braille). K 31. 12. 2024 digitálna knižnica obsahovala **9 725 zvukových kníh a časopisov, 1 018 kníh e-braille a 369 učebníc v PDF formáte**. V digitálnom archíve časopisov SKN pribudlo 3 750 článkov v textovej forme s fulltextovým vyhľadávaním (k 31. 12. 2024 obsahoval archív 28 931 článkov z 15 titulov časopisov). V roku 2024 pribudol do archívu časopis Bodka – časopis pre nevidiace deti, ktorý vydáva Spojená škola internátna v Levoči.

V roku 2024 čitatelia si stiahli z webovej stránky knižnice **53 909 elektronických súborov**. V porovnaní s minulým rokom je to o 8 118 súborov viac. V hodnotenom období využívalo digitálnu knižnicu **675 aktívnych používateľov**, z nich 172 prostredníctvom mobilnej aplikácie Corvus. Oproti minulému roku je to nárast o 63 používateľov.

Prírastky zvukových kníh a časopisov v digitálnej knižnici

Rok	Počet kníh a časopisov k 1. 1.	Počet kníh a časopisov k 31. 12.	Prírastok kníh a časopisov	Knihy DRM/MP3 k 1. 1.	Knihy DRM/MP3 31. 12.	Prírastok kníh MP3
2020	7 074	7 636	562	6 286	6 725	439
2021	7 636	8 250	614	6 725	7 137	412
2022	8 250	8 800	550	7 137	7 355	218
2023	8 800	9 224	424	7 355	7 569	214
2024	9 224	9 725	501	7 569	7 785	216

Porovnanie využitia digitálnej knižnice

Rok	Počet zaslaných digitálnych objektov	Objem stiahnutých dát (GB)
2020	33 353	8 800
2021	36 230	10 300
2022	42 810	9 900
2023	45 791	10 600
2024	53 909	12 400

PREZENTAČNÉ A VZDELÁVACIE AKTIVITY PRE VEREJNOSŤ

Okrem poskytovania štandardných knižnično-informačných služieb k pozitívnemu zviditeľňovaniu knižnice ako kultúrnej a vzdelávacej inštitúcie nielen medzi zrakovo postihnutými čitateľmi, ale aj intaktnou verejnosťou prispievame organizovaním rozličných kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí.

V roku 2024 sme usporiadali celkom **55 podujatí**, ktorých sa zúčastnilo **1 361 návštevníkov** (podrobný prehľad podujatí uvádzame v tabuľke nižšie).

VÝSTAVNÁ ČINNOSŤ

Izba Mateja Hrebendu. Stála expozícia exponátov týkajúcich sa života a práce Mateja Hrebendu, Námestie Majstra Pavla 32 v Levoči. Vybrané exponáty sa dajú vyhmatat', texty k výstave sú prístupné návštevníkom vo zväčšenom type písma, v Braillovom písme a vo zvukovom zázname.

Slovensko a UNESCO. Hmatová výstava s ukázkami postupu výroby rovnomennej knihy pre nevidiacich v kombinácii Braillovo písma – zväčšený typ písma – reliéfná grafika. Inštalovaná v zasadacej miestnosti SKN, Štúrova 36 v Levoči.

Videnie nevidenia – i videnia. Hmatová výstava kresleného humoru o ľuďoch, ktorým zrak úplne alebo čiastočne chýba, ale aj o zraku ako takom od autorov z rôznych kútov sveta, doplnená o reliéfnu grafiku. Zámerom výstavy je humornou, nenásilnou formou upozorniť ľudí na to, akú dôležitú úlohu plní v ľudskom živote zrak a aké prekážky musia prekonávať tí, ktorým tento vnem chýba. Inštalovaná na chodbe prízemí SKN, Štúrova 36 v Levoči.

Majster Pavol z Levoče. Hmatová výstava s ukázkami postupu výroby rovnomennej knihy pre nevidiacich v kombinácii Braillovo písmo – zväčšený typ písma – farebná fotografia – reliéfná grafika. Inštalovaná na chodbe 1. poschodia SKN, Štúrova 36 v Levoči.

V rámci výstavnej činnosti sa okrem stálych expozícií (Izba Mateja Hrebendu, Slovensko a UNESCO, Videnie nevidenia – i videnia, Majster Pavol z Levoče) primárne zameriavame na **organizovanie haptických výstav** prístupných osobám so zrakovým postihnutím. V roku 2024 sme v spolupráci so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši pripravili ďalšiu haptickú výstavu z cyklu Fragmenty z prírody, téma Cesta do podzemia. Tieto jednodňové cyklické výstavy sa tešia popularite a vlni sme zaznamenali rekordný počet návštevníkov, vyše 40.

LITERÁRNY KLUB

V SKN od roku 2011 aktívne pôsobí **literárny klub** so zameraním na cieľovú skupinu **zrakovo a inak zdravotne postihnutých píšucich autorov**, milovníkov literatúry a literárnej tvorby z celého Slovenska. Literárny klub vedú dvaja erudovaní literárni tvorcovia, vedúca klubu a garant klubu, ktorí sa autorskej tvorbe venujú profesionálne. Okrem pravidelných stretnutí s renomovanými literárnymi autormi klub vytvára pre zrakovo a inak zdravotne znevýhodnených tvorcov odborné i hodnotiace podmienky pre ich seberealizáciu v tejto oblasti. Umožňuje im prostredníctvom okamžitej a priamej spätnej väzby reflektovať kritiku a umelecké nároky na ich vlastnú tvorbu, vytvára priestor na publikovanie v časopise Kultúrno-literárny výber v rubrike Literárna dielňa. Potešiteľným výsledkom sú ocenenia na prestížnych literárnych súťažiach či publikovanie v celoslovenských literárnych časopisoch a zborníkoch. V roku 2024 sme zorganizovali 6 stretnutí so zaujímavými literárnymi tvorcami, z toho jedno výjazdové Klubovanie na cestách v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici. Súčasťou živých klubov v SKN je aj online forma stretnutí umožňujúca podchytiť talentovaných píšucich autorov aj z iných regiónov Slovenska. Každé stretnutie klubu sme prezentovali aj na webovej stránke SKN, na Facebooku a v našich periodikách.

PROJEKT KULTÚRA PRE ŠKOLY

Naša osvetová a prezentačná činnosť smerovala aj k majoritnej spoločnosti. V rámci projektu Kultúra pre školy sme vydali **publikáciu Prezliekanie do bodiek. Jedným očkom v špeciálnej knižnici**. Publikácia, určená pre základné a stredné školy, príťažlivou, atraktívnou formou predstavuje Slovenskú knižnicu pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči a jej základné odborné činnosti, ale aj svet brailu, reliéfov a bodovej grafiky, ktorá je v živote nevidiacich nenahraditeľná. Ambíciou publikácie je šíriť osvetu medzi mladou intaktnou populáciou o poslaní a úlohe SKN pri sprístupňovaní kultúry bez ohľadu na zdravotné postihnutie, pochopiť pravidlá inkluzívnej kultúry v spoločnosti.

Publikácia vyšla v čiernotlačí, je ilustrovaná farebnými fotografiami, doplnená ukázkami tlače v prístupných formátoch (v Braillovom písme, vo zväčšenom type písma, v hmatovej a bodovej grafike) a QR kódmi. V knihe je k dispozícii aj zvuková podoba príbehu, tiež prístupná vďaka QR kódu.

Podcast Stobodové šesťbodové

SKN-Slovenská autorita pre Braillovo písmo pokračovala vo vydávaní podcastu s názvom Stobodové šesťbodové. Jedenkrát do mesiaca SABP vydáva novú epizódu podcastu zameranú na rôzne aspekty Braillovho písma a hmatovej grafiky v živote nevidiaceho človeka. Podcast má stabilnú poslucháčsku základňu, ku koncu roka 2024 mal 36 epizód a celkovo 2 927 prehratí, priemerne teda približne 81 prehratí každej epizódy. Oproti roku 2023 sme zaznamenali nárast

poslucháčov priemerne o 6 poslucháčov na epizódu. Každý mesiac je nová epizóda oznamovaná viacerými kanálmi sociálnych sietí a elektronickej korešpondencie.

Podrobný prehľad kultúrno-spoločenskej a vzdelávacej činnosti

P.č.	Termín	Forma	Názov podujatia	Cieľová skupina	Počet
1.	10. 1.	Exkurzia	Skupina návštevníkov	verejnosť	5
2.	26. 1.	Exkurzia	Stredná odborná škola pedagogická, Levoča	študenti	16
3.	29. 1.	Počúvanie rozhlasovej hry	Svetový Braillov deň (216. výročie narodenia Louisa Brailla) Počúvanie rozhlasovej hry Na vlastných krídlach – o živote a diele Louisa Brailla	ZP deti	17
4.	20. 2.	Literárny klub	Literárny klub – hosť Juraj Baláž , filmár, producent, supervízor, režisér	členovia a priaznivci LK	14
5.	5. 3. TSK '24	Beseda	Beseda so Silviou Vančovou , spisovateľkou a zakladateľkou vydavateľstva detských kníh VeroNetka	ZP deti	43
6.	7. 3. TSK '24	Beseda	Beseda s Barborou Bartošovou , autorkou fantasy trilógie Strážca	čitateľská verejnosť	27
7.	11. 3.	Beseda	Beseda a autorské čítanie so Želmírou Zemčákovou , autorkou knihy Abecedidlo a s Michalom Tkáčikom , hlavným koordinátorom Slovenskej autority pre Braillovo písmo, ktorý priblížil vznik brailovej knihy	ZP deti	41
8.	15. 3.	Exkurzia	Špeciálni pedagógovia z Maďarska	odborná verejnosť	10
9.	19. 3.	Exkurzia	Spojená škola J. Vojtaššáka internátna, Levoča	ZP deti	9
10.	19. 3.	Exkurzia	Spojená škola internátna, Levoča	ZP deti	11
11.	19. 3.	Exkurzia	Univerzita Komenského v Bratislave, študenti špeciálnej pedagogiky (I. skupina)	študenti	14
12.	20. 3.	Prezentácia SKN	Prezentácia činnosti, služieb a produktov SKN, Domov dôchodcov, Spišská Nová Ves	klienti DD	23
13.	25. 3.	Prezentácia SKN	Prezentácia činnosti, služieb a produktov SKN, Základná škola Gašpara Haina, Levoča	žiaci štvrtých ročníkov	59
14.	25. 3.	Deň európskych autorov 2024 v SKN	Deň európskych autorov 2024 / II. ročník – online čítanie v braili, rozprávkové čítanie z brailovej knihy Aktivity: - čítanie knihy Ako šla rozprávka do sveta: výber európskych rozprávok, - informácie o Dni európskych autorov, iniciatívy Európskej komisie, - propagácia knihy Abecedidlo, - informácia o literárnom klube SKN a možnosti zasielania autorských diel, - súťaž a interakcia s online návštevníkmi	čitateľská verejnosť	15
15.	3. 4.	Beseda	Beseda s Gabriellou Futovou , autorkou detskej literatúry	ZP deti	35
16.	11. 4.	Beseda	Beseda s Antonom Laučekom , spisovateľom a prozaikom	ZP mládež, čitateľská verejnosť	27
17.	9. 4.	Exkurzia	Univerzita Komenského v Bratislave, študenti špeciálnej pedagogiky (II. skupina)	študenti	14
18.	15. 4.	Exkurzia	Domov sociálnych služieb Humanitár, Levoča		10
19.	16. 4.	Exkurzia	Univerzita Komenského v Bratislave, študenti špeciálnej pedagogiky (III. skupina)	študenti	7

20.	23. 4.	Literárny klub	Literárny klub – hosť Tomáš Krištof , herec a spisovateľ, autor rozprávkovej knihy Bláznivé dobrodružstvá holuba Ernesta	členovia a priaznivci LK	16
21.	23. 4.	Exkurzia	Univerzita Komenského v Bratislave, študenti špeciálnej pedagogiky (IV. skupina)	študenti	14
22.	24. 4.	Beseda	Beseda a autorské čítanie so Želmírou Zemčákovou , autorkou knihy Abecedidlo a s Michalom Tkáčikom , hlavným koordinátorom Slovenskej autority pre Braillovo písmo, ktorý priblížil vznik brailovej knihy v Lubovnianskej knižnici v Starej Ľubovni	deti a mládež	131
23.	24. 4.	Prezentácia SKN	Prezentácia Braillovo písma pre členov základnej organizácie Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska v Starej Ľubovni	členovia ÚNSS	20
24.	25. 4.	Hodina SJaL	Hodina slovenského jazyka a literatúry v knižnici pre žiakov Spojenej školy internátnej v Levoči na tému povestí	ZP deti, žiaci 5. a 6. ročníka	15
25.	25. 4.	Exkurzia	Charita sociálnej starostlivosti, Piešťany	členovia charity	6
26.	11. 5.	Súťaž	Meranie síl s bodkami 2024 – súťaž pre používateľov Braillovo písma, KS ÚNSS, Košice	ZP dospelí	30
27.	15. 5.	Exkurzia	Stredná zdravotnícka škola, Kukučínova, Košice	študenti	42
28.	28. 5.	Exkurzia	Spojená škola J. Vojtaššáka internátna, Levoča	ZP deti	20
29.	10. 6.	Beseda	Beseda so spisovateľom Valentínom Šefčíkom , autorom kníh pre deti a mládež	ZP deti a mládež	48
30.	12. 6.	Literárny klub	Literárny klub – Klubovanie na cestách: Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici – hosť Miroslav Kapusta , básnik a spisovateľ	členovia a priaznivci LK	27
31.	11. 9.	Výstava / odborná prednáška	Cesta do podzemia – výstava spojená s odbornou prednáškou jaskyniara a múzejníka Jana Lakotu. Výstava realizovaná v spolupráci so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši v rámci cyklu Fragmenty z prírody	ZP deti, čitateľská verejnosť	42
32.	13. 9.	Čítanie v knižnici	Nauč sa dobre čítať – pravidelné čítanie v knižnici so žiakmi 1. stupňa Spojenej školy internátnej v Levoči	ZP deti	6
33.	16. 9.	Prezentácia	Prezentácia Braillovo písma a knihy Abecedidlo pre žiakov tretieho ročníka Základnej školy na Vančurovej ulici v priestoroch Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave	žiaci tretieho ročníka	50
34.	17. 9.	Exkurzia	Základná škola, Francisciho 11, Levoča	žiaci prvého stupňa	19
35.	24. 9.	Literárny klub	Literárny klub – hosť Igor Šabek , spisovateľ, historik, herec, moderátor, dlhoročný načítavateľ zvukových kníh pre nevidiacich	členovia a priaznivci LK	14
36.	26. 9.	Prezentácia SKN	Prezentácia činnosti SKN na odbornom seminári Inklúzia rodín s deťmi so zrakovým znevýhodnením, Raná starostlivosť, n. o., Bratislava	odborná verejnosť	45
37.	27. 9.	Workshop	Popoludnie s brailom. Mestská knižnica v Bratislave. Workshop o braili a hmatovej grafike	čitateľská verejnosť	12
38.	3. 10. – 5. 12.	Online čítanie v braili	Online čítanie v braili: čítanie z brailovej knihy od Márie Hamzovej, Dnes si tu a zajtra... Čítala Miriam Genská raz za týždeň pre účastníkov online čítania	čitateľská verejnosť	8
39.	9. 10.	Vyučovanie v knižnici	Vyučovanie v knižnici pre žiakov 1. a 2. stupňa Spojenej školy internátnej v Levoči. Téma Braillovo písmo, jeho požívanie, čítanie a predstavenie procesu výroby kníh v Braillovom písme	ZP deti	14

40.	11. 10.	Čítanie v knižnici	Nauč sa dobre čítať – pravidelné čítanie v knižnici so žiakmi 1. stupňa Spojenej školy internátnej v Levoči	ZP deti	5
41	17. 10.	Beseda, tvorivé dielne	Písmenkové dobrodružstvo – beseda so spisovateľkou Silviou Vančovou spojená s hmatovou dielničkou	ZP deti	35
42.	17. 10.	Detská čitateľská súťaž	Vyhodnotenie 20. ročníka detskej čitateľskej súťaže SOVIČKA a vyhlásenie 21. ročníka súťaže	ZP deti	17
43.	18. 10.	Exkurzia	Špeciálni pedagógovia zo Slovenska vyučujúci zrakovo znevýhodnených študentov integrovane	odborná verejnosť	6
44.	28. 10.	Beseda	Ako vzniká zvuková kniha pre nevidiace deti – beseda pre žiakov Spojenej školy internátnej v Levoči v priestoroch školskej knižnice pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc	ZP deti	37
45.	5. 11.	Vyučovanie v knižnici II.	Vyučovanie v knižnici pre žiakov 1. a 2. stupňa Spojenej školy internátnej v Levoči. Téma Braillovo písmo, jeho požívanie, čítanie a predstavenie procesu výroby kníh v Braillovom písme	ZP deti	16
46.	6. 11.	Beseda	Beseda s Petrom Kolesárom , nevidiacim učiteľom hudby pri príležitosti Dňa nevidiacich. Hudobný sprievod duo Blind Friends (Ladislav Medvec, Terka Kotarbová)	čitateľská verejnosť	47
47.	13. 11.	Prezentácia SKN	Prezentácia SKN a SABP v Rehabilitačnom stredisku pre zrakovo postihnutých v Levoči pri príležitosti Dňa nevidiacich	frekventanti	30
48.	14. 11.	Exkurzia	Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach, študenti sociálnej práce a zamestnanci Štátneho archívu v Trnave	študenti, verejnosť	18
49.	19. 11.	Literárny klub	Literárny klub – hostka Amalka Ľudmila Valenčíková , výtvarníčka, prozaička a poetka	členovia a priaznivci LK	14
50.	27. 11.	Beseda	List od Ježiška v Braillovom písme – stretnutie zástupcov Slovenskej pošty so žiakmi Spojenej školy internátnej v Levoči spojené s čítaním vianočných príbehov	ZP deti	85
51.	27. 11.	Exkurzia	Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska / zamestnanci krajských stredísk v Prešove a Košiciach	odborná verejnosť	10
52.	2. 12.	Prezentácia / odborná diskusia	Vidieť srdcom – Výzvy a príležitosti pre nevidiacich a slabozrakých na Slovensku / diskusia Michala Tkáčika so študentmi Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave o situácii a právach nevidiacich a slabozrakých v slovenskej spoločnosti.	študenti / odborná verejnosť	17
53.	4. 12.	Vyučovanie v knižnici III.	Vyučovanie v knižnici pre žiakov 1. a 2. stupňa Spojenej školy internátnej v Levoči. Téma Braillovo písmo, jeho požívanie, čítanie a predstavenie procesu výroby kníh v Braillovom písme	ZP deti	17
54.	10. 12.	Literárny klub	Literárny klub – hosť Vladimír Adamkovič , riaditeľ a redaktor mestskej televízie TV Levoča. Hudobný sprievod František "Forus" Szabó	členovia a priaznivci LK	23
55.	23. – 30. 12.	Online čítanie v braili	Online čítanie v braili: čítanie z brailovej knihy od Karin Fossum: Keď diabol svieti na cestu. Čítala Želmíra Zemčáková raz za týždeň pre účastníkov online čítania	čitateľská verejnosť	8
Spolu: 1 361 návštevníkov					

EDIČNÁ A VYDAVATEĽSKÁ ČINNOSŤ

SKN v rámci predmetu svojej činnosti vyrába, vydáva, sprístupňuje a distribuuje periodické a neperiodické publikácie v Braillovom písme, vo zväčšenom type písma, vo zvukovom zázname, v reliéfnej grafike a v elektronickej forme. Jedinečnosťou knižnice je to, že všetky periodické a neperiodické publikácie v prístupných formátoch si vyrába sama a až následne sú prístupné osobám so zrakovým postihnutím a osobám s poruchami čítania. Naša vydavateľská produkcia predstavuje jedinečný zdroj pre šírenie literatúry, poézie, filmov, učebníc a ďalších relevantných informácií v celej svojej rozmanitosti pre túto skupinu obyvateľstva. Ročná produkcia publikácií vo zvukovom zázname sa pohybuje okolo 180 titulov. Spravidla vydávame 20 kópií z 1 titulu zvukovej knihy na CD vo formáte MP3 (z toho 2 povinné výtlačky) a 1 kópiu vo formáte MP3 so zvukovou pečiatkou. Ročná produkcia publikácií v Braillovom písme je približne 135 titulov a sú vydávané v 2 exemplároch.

VÝROBA PUBLIKÁCIÍ VO ZVUKOVOM ZÁZNAME

V roku 2024 bolo vyrobených:

- **212 titulov zvukových kníh** podľa edičného plánu v rozsahu 2 018 hod. čistého času zvukového záznamu (ččzz). Zvukové knihy boli nahrané v audio formáte a ich originály archivované na CD nosičoch v archíve originálov a elektronicky v digitálnom archíve.
- **12 titulov zvukových periodík** v počte 116 čísel, náklad časopisov závisel od počtu predplatiteľov.

Nahrávanie zvukových kníh a zvukových časopisov sa realizovalo v **dvoch nahrávacích štúdiách**. Za mikrofónom sa vystriedalo 28 načítavateľov z radov hercov, moderátorov i neprofesionálov s kvalitným hlasovým prejavom. Niektoré tituly, najmä z oblasti odbornej literatúry a literatúry faktu boli načítané externe v domácom prostredí a niektoré elektronické dokumenty boli prevzaté z iných zdrojov. Aj v tomto roku sme uskutočnili dve dobrovoľnícke načítavania kníh pre deti a mládež – zamestnanci Východoslovenskej energetiky Holding, a. s. Košice (5 titulov) a zamestnanci NN poisťovne (1 titul).

Všetky zvukové dokumenty boli na **pracovisku digitálneho spracovania** podľa jednotlivých kapitol a častí zostrihané a spracované do formátu MP3. Prevzaté dokumenty boli upravené do finálnej podoby zvukových kníh pre nevidiacich a slabozrakých (doplnenie nahlásení, označenie poradia jednotlivých častí zvukovej knihy, opatrenie elektronickou pečiatkou proti neoprávnenému rozmnožovaniu, export do MP3 formátu). Toto pracovisko experimentálne vykonávalo načítanie mesačníka Slovenka syntetickým hlasom pomocou voľne dostupnej aplikácie Balabolka.

Zvukové knihy a časopisy boli na **pracovisku kopírovania** rozmnožené v požadovanom počte. Spravidla vydávame 20 kópií z 1 titulu zvukovej knihy na CD vo formáte MP3 (z toho 2 povinné výtlačky) a 1 kópiu online vo formáte MP3 so zvukovou pečiatkou. Jednotlivé čísla časopisov rozmnožujeme v závislosti od počtu predplatiteľov. Každé skopírované CD bolo vložené do ochranného obalu s vyhotoveným popisným štítkom s potrebnými informáciami. Toto pracovisko taktiež zabezpečovalo obnovu starého knižničného fondu z audiokaziet na CD MP3 na základe požiadaviek čitateľov.

Všetky zvukové dokumenty sú archivované v **archíve originálov zvukových dokumentov** (fyzicky na nosičoch), ktorý k 31. 12. 2024 obsahoval **8 141 originálov zvukových kníh a 3 651 originálov zvukových časopisov**. Všetky nové zvukové dokumenty sú archivované vo formáte MP3 a v bezstratovom audio formáte na diskovom poli v **digitálnom archíve**.

Oddelenie venovalo značnú pozornosť získavaniu nových načítavateľov. Počas roka bolo vykonaných **6 hlasových skúšok** na posúdenie kvality hlasov potenciálnych nových načítavateľov, z nich 3 boli vyhodnotené ako úspešné.

Okrem plnenia edičného plánu sme spracovali **objednávky z externého prostredia**:

- 12 čísel zvukového školského časopisu Bodka pre Združenie priateľov Základnej školy internátnej pre nevidiacich a slabozrakých v Levoči,
- kandidátne listiny vo zvukovom zázname pre Voľby do Európskeho parlamentu 2024.

Porovnávací tabuľka

Ukazovateľ	Počet	2022	2023	2024
Nahrávanie zvukových kníh	titulov	200	186	181
	hodín ččzz	2 296	2 136,5	2 018
Nahrávanie zvukových časopisov	titulov	140	131	128
	hodín ččzz	178	167	175,5
Digitálne spracovanie zvukových kníh	titulov	215	204	229
	hodín ččzz	2 456	2 434,5	2 638
Digitálne spracovanie zvukových časopisov	titulov	128	119	116
	hodín ččzz	166	152	149,5
Kopírovanie zvukových kníh	titulov nových	206	218	212
	hodín ččzz	2 304	2 521	2 450,5
	titulov starých	180	180	180
	hodín ččzz	1 880	1 810	1 715
Kopírovanie zvukových časopisov	CD nosičov	6 917	6 259	4 778*
Digitalizácia starých zvukových kníh/zvukových časopisov	titulov	0/219	0/86	0/193
	hodín ččzz	0/615	0/129	0/344,5

*Počet zhotovených kópií zvukových časopisov je podmienený počtom predplatiteľov.

VÝROBA PUBLIKÁCIÍ V BRAILLOVOM PÍSME

V roku 2024 bolo vyrobených:

- **135 titulov kníh** v 880 zväzkoch v Braillovom písme, vo zväčšenom type písma a reliéfnej grafike podľa edičného plánu.
- **6 titulov periodík** v Braillovom písme v počte 38 čísel a 3 tituly periodík vo zväčšenom type písma v počte 22 čísel, náklad časopisov závisel od počtu predplatiteľov.
- **6 druhov kalendárov na rok 2025.**

Proces výroby dokumentov v Braillovom písme pozostáva z týchto činností:

Sadzba a korektúra textov v Braillovom písme – vysádzaných bolo 31 721 matric brailových textov a skorigovaných 32 141 matric brailových textov. Predtlačová príprava zahŕňa počítačové spracovanie textu, grafickú úpravu a jazykovú korektúru s prihliadnutím na kontinuálne sledovanie kvality od počiatku výrobného procesu. Sadzači vykonávajú počítačové spracovanie textov a v spolupráci s korektormi ich následne upravujú do podoby vhodnej pre brailovú tlač. Korektor zodpovedá za to, aby text pred tlačou spĺňal všetky kritériá súčasnej jazykovej správnosti, čistoty, terminológie a štylistiky.

Neodmysliteľnou súčasťou sadzby je aj výroba textov v Braillovom písme na rozličné materiály vhodné do interiéru aj exteriéru. Vyrábali sme textové tabule na samolepiace fólie a plechy z farebných kovov (meď, hliník), ktoré slúžia ako informačné doplnky k orientačným tabuliam, reliéfnym obrázkom a popisom detailov na reliéfoch. Na tieto účely nám slúži nový raziaci stroj Puma VII, v prevádzke od roku 2023, ktorý napomáha rýchlejšie a efektívnejšie riešiť objednávky zákazníkov. Na navrhovanie a výrobu hmatových obrázkov, diagramov či máp v bodovej grafike máme program Tactile View.

Tlač textov v Braillovom písme – vytlačených bolo celkom 282 350 listov. Digitálnu tlač zabezpečujeme na dvoch veľkokapacitných tlačiarniach Braillo 440 SW a Braillo 600 SR. Tlačiareň Braillo 440 SW sa využíva na tlač časopisov. Tlačiareň Braillo 600 SR slúži na tlač beletrie, učebníc a rôznych iných dokumentov. Kombinovaná tlač braila a čiernotlače je realizovaná na štyroch brailových tlačiarniach Index Everest D V5.

V rámci **hmatovej grafiky** bolo zhotovených 213 matric, z ktorých sa vytlačilo 6 799 reliéfnych obrázkov vákuovým tvarovaním za tepla. Matrice reliéfnych obrázkov zhotovovali externí autori spôsobom tzv. vrstvenej reliéfnej grafiky. Reliéfne obrázky boli vyrábané predovšetkým do kalendárov a objednávok z externého prostredia.

Knihársky bolo spracovaných bolo 1815 zväzkov v hrebeňovej a špirálovej väzbe a 18 zväzkov vo väzbe V8. V knihárskom spracovaní brailovej tlače využívame niekoľko druhov väzieb:

- beletria: hrebeňová a špirálová väzba so zosilneným prešpánovým prebalom,
- časopisy: V1 – spinková väzba, V2 – lepená väzba, V3 – kombinácia spinkovej a lepenej väzby,
- iné tlačoviny: V8 – tvrdá väzba.

Vyexpedovaných bolo 5 653 zásielok brailových časopisov, 5 122 zásielok zvukových časopisov a 472 zásielok individuálnych objednávok, predovšetkým papiera na slepeckú tlač. Na úseku expedície sa spracovávajú a pravidelne aktualizujú databázy odberateľov periodických a neperiodických publikácií v Braillovom písme a vo zvukovom zázname. Časopisy boli expedované podľa určeného časového harmonogramu expedície periodík na príslušný kalendárny rok. Zásielky, zabalené do transparentnej strečovej fólie a opatrené samolepiacimi adresnými štítkami, expedujeme v spolupráci so Slovenskou poštou, a. s.

V rámci **e-shopu** vytvárame priestor na prezentovanie našich výrobkov, či už na priame zakúpenie, alebo na objednávku. Počas roka 2024 sme do e-shopovej ponuky pridali 80 nových produktov a vybavili 610 objednávok. V súčasnosti máme v ponuke 164 produktov a stále sa snažíme ponuku rozširovať a prispôbovať požiadavkám našich klientov. Prostredníctvom e-shopu prispievame aj k zvyšovaniu našich vlastných príjmov, ktoré boli v roku 2024 o 31 245,05 EUR vyššie ako v roku 2023.

Porovnávací tabuľka

Ukazovateľ	Počet	2020	2021	2022	2023	2024
Sadzba	matric	32 179	25 203	32 550	31 926	31 721
Korektúra	matric	33 541	30 109	34 287	33 265	32 141
Tlač	listov	326 654	272 308	242 389	260 767	282 350
Knihárstvo	hrebeňová väzba	1 892	1 327	1 438	1 042	1 815
	tvrdá väzba V8	31	14	10	12	18
Expedícia brailových časopisov	zásielok	5 381	5 553	6 797	6 249	5 653
Expedícia zvukových časopisov	zásielok	7 144	6 787	6 221	5 815	5 122
Expedícia individ. objednávok	zásielok	963	958	324	551	472

Porovnávací tabuľka

Výroba kníh v Braillovom písme	2020	2021	2022	2023	2024
titulov	140	105	150	139	135
zväzkov	536	408	507	547	880
priemer zväzkov na jeden titul	3,83	3,89	3,38	3,94	6,52

SKN vydáva aj **kalendáre na príslušný kalendárny rok**. Redakčná príprava kalendárov sa uskutočňuje v prvej polovici roka, ich výroba v druhom polroku. Kalendáre boli expedované na základe individuálnych objednávok používateľov, aj ako prílohy časopisov jednotlivým predplatiteľom.

Prehľad kalendárov na rok 2025:

- stolový kombinovaný (Braillovo písmo/zväčšený typ písma), cena 4 €, náklad 178 ks,
- stolový čiernotlačový (zväčšený typ písma), cena 3 €, náklad 268 ks,
- stolový brailový, cena 2 €, náklad 24 ks,
- veľký brailový (Braillovo písmo), cena 1 €, náklad 32 ks,
- nástenný reliéfny s témou Baktériami a vírusmi (Braillovo písmo/zväčšený typ písma/reliéfna a farebná grafika, cena 7 €, náklad 138 ks,
- cirkevný (Braillovo písmo), súčasť časopisu Nádej, cena 1 €, náklad 25 ks,
- jednolistový (Braillovo písmo), súčasť časopisu Nový život, náklad 120 ks.

Tržby z predaja kalendárov predstavovali sumu 3 081,00 EUR, čo je oproti roku 2023 o 201,00 EUR viac.

Úlohou SKN je **spolupracovať s externým prostredím pri spracovaní materiálov, ktoré korešpondujú s pravidlami prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím**. Realizáciou externých objednávok sa snažíme priblížiť okolitý svet skupine obyvateľov so zrakovým znevýhodnením.

Okrem plnenia edičného plánu sme spracovali **objednávky z externého prostredia:**

- 12 čísel časopisu Naše ráno (pre 1. stupeň ZŠ) a 12 čísel časopisu Za svetlom (pre 2. stupeň ZŠ) pre Združenie priateľov Základnej školy internátnej pre nevidiacich a slabozrakých v Levoči,
- 6 čísel časopisu Dúha a 1 číslo prílohy Dúhovka pre Úniu nevidiacich a slabozrakých Slovenska,
- popisné braillové štítky do osobných železničných vagónov pre ŽOS TRADING, s. r. o., Vrútky,
- plastové tabule s textom v Braillovom písme pre Oravskú knižnicu Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne,
- preklad dokumentu do Braillovho písma a výroba obrázkov v bodovej grafiky pre Veľvyslanectvo USA v Bratislave,
- popisné braillové štítky pre CULTURA SINE CLAUSTRA, s. r. o.,
- publikácia Rimania na dotyk pre Slovenské národné múzeum v Bratislave,
- popisné braillové štítky pre Slovenské národné múzeum v Martine,
- bulletin na koncert študentov VŠMU a žiakov ZUŠ v Levoči – Rodinné striebro, pre Mgr. art. Vladimíra Sirotu,
- propagačný materiál v sútlaci Braillovo písmo a čiernotlač pre ZO ÚNSS v Lučenci,
- tlač dokumentov v Braillovom písme pre Správny súd v Bratislave,
- dotlač učebnice Slovenský jazyk pre 3. ročník základných škôl pre vydavateľstvo AITEC, s. r. o., Bratislava,
- tlač dokumentov v Braillovom písme pre Správny súd v Banskej Bystrici,
- tlač dokumentov v Braillovom písme pre Správny súd v Košiciach,
- záložky do knihy pre nevidiace deti v Braillovom písme pre Union poisťovňu, a. s., v Bratislave,
- diplomy v kombinácii Braillovo písmo a čiernotlač pre ZO ÚNSS v Martine,
- publikácia Prístupnosť v kočke v Braillovom písme a vo zväčšenej čiernotlači s obrázkami v reliéfnej a bodovej grafike pre ÚNSS v Bratislave,
- Evanjelický spevník v Braillovom písme pre Evanjelickú cirkev augsburského vyznania na Slovensku,
- List od Ježiška v Braillovom písme v rámci Vianočnej pošty 2024 pre Slovenskú poštu, Bratislava,
- Cesta dlhu v Braillovom písme s hmatovou grafikou pre Združenie FÉNIX v Lučenci,
- tlač braillových dokumentov a haptických máp pre ORON, s. r. o., Levoča,
- vizitky v Braillovom písme pre Mgr. Veroniku Veslárovú, Bratislava,
- tlač dokumentov v Braillovom písme pre Spoločnosť ochrany spotrebiteľov (S.O.S), Batizovce,
- objednávky z e-shopu, spolu 610 ks.

VDÁVANIE PERIODICKÝCH PUBLIKÁCIÍ

SKN v roku 2024 vydala **18 titulov časopisov v šiestich prístupných formátoch** pre osoby so zrakovým a iným zdravotným postihnutím, a to:

- v Braillovom písme,
- vo zväčšenom type písma,
- vo zvukovom zázname vo formáte MP3 na CD nosičoch,
- vo zvukovom zázname vo formáte MP3 cez webové rozhranie – audioweb,
- v textovom formáte (TXT, RTF) na CD nosičoch – CD balíček,
- v textovom formáte (TXT, RTF) elektronickou poštou – e-mailový balíček.

Jednotlivé časopisy vychádzali s periodicitou dvojtýždenníka, mesačníkov, dvojmesačníkov a štvrťročníkov, niektoré tituly súčasne vo viacerých prístupných formátoch (v Braillovom písme, vo zvukovom zázname, vo zväčšenom type písma, aj elektronicky).

Prehľad vydávaných periodík:

NOVÝ ŽIVOT – základný a najstarší časopis (v roku 2024 ročník 75), s množstvom rubriík, prostredníctvom autorských článkov aj príspevkov dopisovateľov mapuje život zrakovo znevýhodnených ľudí vo všetkých jeho sférach – informuje o činnosti Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska a diania v jej základných organizáciách, ale aj o činnosti a aktivitách iných organizácií zameriavajúcich sa na pomoc zrakovo a inak zdravotne postihnutým ľuďom, taktiež prináša novinky o kompenzačných pomôckach a technických novinkách uľahčujúcich život ľuďom bez zraku, o legislatívnych zmenách, týkajúcich sa zrakového, ale aj iných zdravotných postihnutí, poskytuje sociálno-právne poradenstvo, prináša výročia jubilantov, nekrológy, reportáže so zaujímavými osobnosťami s rôznym zdravotným znevýhodnením, ako aj zaujímavosti zo života a spoločenských aktivít nevidiacich, informácie o pracovných príležitostiach či spoločenskom zaradení sa nevidiacich doma i v zahraničí, zverejňuje aktuálne knižné novinky, krížovky štvorsmerovky a roháčky. Súčasťou periodika sú raz ročne aj tematicky ladené prílohy (Lúštite s nami, Receptár, Múdrosť do domácnosti a iné).

Časopis vychádza v Braillovom písme, zvukovom zázname, zväčšenom type písma a elektronickej forme.

12 čísel ročne, ročné predplatné 5 €.

OBRIADOK A HOLOBRIADOK – samostatná príloha Nového života pre začínajúcich čitateľov Braillovho písma.

Príloha vychádza v Braillovom písme.

12 čísel ročne, ročné predplatné 3 €.

VIERKA – časopis pre ženy a o ženách. Informuje o živote, aktivitách, záujmoch a potrebách zrakovo a inak zdravotne postihnutých žien. Obsahuje rozmanité rubriky s vkladom samotných čitateľiek.

Časopis vychádza v Braillovom písme, zväčšenom type písma a elektronickej forme.

6 čísel ročne, ročné predplatné 4 €.

MLADOSŤ – časopis pre mládež zameraný na mládežnícke témy. Vo veľkej miere ho tvoria dopisovateľské príspevky mladých autorov mapujúce ich život prostredníctvom osobných zážitkov aj rôznorodých aktivít – cestovanie, štúdium, dovolenky, životné príbehy, ale aj ankety, súťaže, kvízy, tipy na čítanie a pod. Ale aj autorské články, rozhovory, spravodajské i publicistické príspevky. Časopis má ambíciu osloviť a zaangažovať do diania najmä mladých, kreatívnych

študentov, poskytnúť im priestor na to, aby spolu s redakčným tímom spoluvytvárali časopis s témami, ktoré ich zaujímajú a inšpirujú a informujú aj iných o dianí v ich organizáciách či združeniach.

Časopis vychádza v Braillovom písme a elektronickej forme.

6 čísel ročne, ročné predplatné 4 €.

NÁDEJ – ekumenicky zameraný časopis prináša pravidelné rubriky, aktuálne dianie v kresťanskom živote a jeho štruktúrach, informuje o náboženských podujatiach a významných udalostiach v živote veriacich, rozhovory s cirkevnými predstaviteľmi, venuje sa aj náboženskej výchove detí a mládeže. Jeho súčasťou je raz ročne cirkevný kalendár ako príloha pre predplatiteľov.

Časopis vychádza v Braillovom písme, zvukovom zázname a elektronickej forme.

4 čísla ročne, ročné predplatné 3 €.

KULTÚRNO-LITERÁRNY VÝBER – časopis o literatúre, umení a kultúre doma i v zahraničí. Obsahuje autorské aj prevzaté články o slovenských i svetových literátoch, umelcoch, recenzie, rozhovory. Rubrika Literárna dielňa už niekoľko rokov vytvára publikačný priestor pre zrakovo a inak zdravotne postihnutých autorov s možnosťou získať spätnú väzbu od renomovaného literáta. Rubrika mapuje aj stretnutia literárneho klubu pre zrakovo a inak zdravotne znevýhodnených autorov pri SKN. Súčasťou časopisu je trikrát ročne príloha Čítadela s ukážkami zo zaujímavých diel domácich i svetových literátov a zaujímavosti o ich životných osudoch. Prílohu dostávajú čitatelia zdarma.

Časopis vychádza v Braillovom písme a elektronickej forme.

6 čísel ročne, ročné predplatné 4 €.

ŠACH – časopis pre zrakovo postihnutých šachistov vytvára priestor pre uverejňovanie príspevkov zo šachových súťaží, turnajov, prináša analýzy a informácie z domáceho i zahraničného šachového diania.

Časopis vychádza v Braillovom písme, zväčšenom type písma a elektronickej forme.

4 čísla ročne, ročné predplatné 3 €.

PRAMENĽ – časopis v rubrike Blok o nevidiacich prináša autorské rozhovory a reportáže. Každoročne v seriáli so zvolenou témou prezentuje zrakovo a inak zdravotne postihnutých respondentov (v roku 2024 téma Dve generácie – dva príbehy). Mesačník ponúka taktiež široký výber prevzatých materiálov z viacerých mediálnych zdrojov.

Časopis vychádza vo zvukovom zázname.

24 čísel ročne, ročné predplatné 5 €.

ROZHĽADY – jediný monotematický časopis ponúka svojim rozsahom široký priestor na uverejňovanie zaujímavých tém z rôznych spoločenských oblastí, pripomína významné výročia či osobnosti, ale aj psychologické, politické, cestopisné, literárne a historické témy.

Časopis vychádza vo zvukovom zázname a elektronickej forme.

8 čísel ročne, ročné predplatné 4 €.

NOVET – časopis o novinkách z oblasti vedy a techniky, zahŕňa informácie z populárnych oblastí – IT, mobility, internet, počítače, ale aj vesmír, medicína, oblasť výskumu, kompenzačné pomôcky pre osoby so zrakovým postihnutím. Reflektuje novinky pre nevidiacich používateľov elektroniky a sprístupňuje návody.

Časopis vychádza vo zvukovom zázname a elektronickej forme.

6 čísel ročne, ročné predplatné 4 €.

POHYB – časopis pre priaznivcov športového diania. Obsahuje blok zo športového života zrakovo postihnutých, ale aj paralympionikov s iným druhom zdravotného postihnutia, prináša pestré spravodajstvo a publicistiku zo slovenského i svetového športového diania, športové výsledky z významných svetových i domácich športových súťaží, ako aj medailóny významných a úspešných športovcov. Jeho súčasťou bývajú aj zvukové rozhovory so zrakovo a inak zdravotne znevýhodnenými športovcami.

Časopis vychádza vo zvukovom zázname a elektronicky.

12 čísel ročne, ročné predplatné 5 €.

AKORD – časopis o hudobnom dianí doma a v zahraničí z oblasti vážnej i populárnej hudby uverejňuje rozhovory s hudobníkmi, instrumentalistami, spevákmi, predstavuje rôzne hudobné žánre, informuje o prestížnych hudobných udalostiach, avizuje vydania nových hudobných albumov a hudobné recenzie. Je obohatený o hudobné ukážky z hudobných diel.

Časopis vychádza vo zvukovom zázname a elektronicky.

4 čísla ročne, ročné predplatné 3 €.

DOTYKY – časopis pre profesionálnych nevidiacich masérov a priaznivcov zdravého životného štýlu. Obsahuje novinky z oblasti liečebnej rehabilitácie, fyzioterapie a zdraviu prospešné rady a odporúčania, rozhovory s masérmi a lekármi.

Časopis vychádza vo zvukovom zázname a elektronicky.

4 čísla ročne, ročné predplatné 3 €.

ŽIVOT – časopis je výberom článkov z týždenníka Život, ktorý vychádza pre vidiacu verejnosť. Pri výbere kladieme dôraz aj na články o ľuďoch s rôznymi druhmi zdravotného postihnutia.

Časopis vychádza vo zvukovom zázname a elektronicky.

12 čísel ročne, ročné predplatné 5 €.

SLOVENKA – časopis pozostáva z vybraných článkov týždenníka Slovenka pre vidiacu verejnosť. Výber vždy zahŕňa aj reportáže z oblasti rôznych zdravotných znevýhodnení, životné príbehy, témy, ktoré rezonujú v spoločnosti, zaujímavosti, aktuality. V roku 2024 bol skúšobne vydávaný v syntetickej reči.

Časopis vychádza vo zvukovom zázname a elektronicky.

12 čísel ročne, ročné predplatné 5 €.

ZDRAVIE – časopis pozostáva z vybraných článkov mesačníka Zdravie pre vidiacu verejnosť. Odhaľuje zdravotné problémy, informuje o nových liečebných metódach, pokroku v medicíne, ale aj o liečivách a nových trendoch v oblasti medicíny, ale aj zdravotníckych služieb, prináša rozhovory s odborníkmi o liečbe závažných ochorení a o možnostiach prevencie.

Časopis vychádza vo zvukovom zázname a elektronicky.

12 čísel ročne, ročné predplatné 5 €.

DIABETIK – časopis pozostáva z vybraných článkov odborného-populárneho dvojmesačníka Diabetik pre vidiacu verejnosť a poskytuje rady a liečebné postupy pre diabetikov. Potreba informovať o diabete poukazuje na to, že čoraz väčšie percento ľudí prichádza o zrak v dôsledku tejto diagnózy a pacienti sú ňou potenciálne ohrození. Časopis poskytuje dôležité informácie z oblasti prevencie a liečby tohto závažného ochorenia.

Časopis vychádza vo zvukovom zázname a elektronicky.

12 čísel ročne, ročné predplatné 5 €.

QUARK – magazín o vede a technike, ktorý popularizuje vedu a prináša zaujímavosti z rôznych oblastí vedeckého rozvoja, nové objavy a vedecké poznatky, reaguje na aktuálne rezonujúce témy. Časopis vychádza v elektronickej forme. 12 čísel ročne.

ZEM&VEK – nezávislý spoločensko-politický mesačník mapujúci rôzne oblasti nášho života, ktorý sprístupňujeme v pôvodnom rozsahu a po technickej úprave v textovom formáte ako súčasť e-mailového balíčka a CD balíčka. Časopis vychádza v elektronickej forme. 12 čísel ročne.

Vo zvukovom zázname vo formáte MP3 cez webové rozhranie – audioweb:

NOVÝ ŽIVOT, NOVET, PRAMEŇ, NÁDEJ, POHYB, AKORD, ROZHĽADY, DOTYKY, ŽIVOT, ZDRAVIE, SLOVENKA, DIABETIK. Zvukové časopisy sú prístupné na webovej stránke vo formáte MP3 so zvukovou pečiatkou. Každý predplatiteľ audiowebu musí byť registrovaným čitateľom knižnice a je mu pridelená licencia na sťahovanie a počúvanie časopisov. Jednotlivé čísla časopisov sú prístupné na webovej stránke priebežne podľa uzávierok. Ročné predplatné 2 €.

V textovom formáte (TXT, RTF) na CD nosičoch – CD balíček:

NOVÝ ŽIVOT, VIERKA, ROZHĽADY, MLADOSŤ, NOVET, QUARK, NÁDEJ, POHYB, DOTYKY, KULTÚRNO-LITERÁRNY VÝBER, ŠACH, AKORD, ZEM&VEK, VEĽKÝ BRAILOVÝ KALENDÁR. Časopisy v textovom formáte sú zasielané mesačne podľa uzávierok na CD nosiči. Ročné predplatné 6 €.

V textovom formáte (TXT, RTF) elektronicou poštou – e-mailový balíček:

NOVÝ ŽIVOT, VIERKA, ROZHĽADY, MLADOSŤ, NOVET, QUARK, NÁDEJ, POHYB, DOTYKY, KULTÚRNO-LITERÁRNY VÝBER, ŠACH, AKORD, ZEM&VEK, VEĽKÝ BRAILOVÝ KALENDÁR. Časopisy v textovom formáte sú zasielané priebežne podľa uzávierok na e-mailovú adresu predplatiteľa. Ročné predplatné 5 €.

Prehľad vydávaných periodík podľa prístupného formátu a nákladu

Názov časopisu	Náklad v ks					
	Braillovo písmo	Zväčšený typ písma	MP3 CD	Audioweb	CD balíček	E-mailový balíček
Nový život	115	74	67	87	4	71
Vierka	97	135			4	71
Mladosť	62				4	71
Nádej	36		24	87	4	71
Kultúrno-literár. výber	44				4	71
Šach	14	12			4	71
Prameň			71	87		
Rozhľady			27	87	4	71
Novet			18	87	4	71
Pohyb			17	87	4	71
Akord			17	87	4	71
Dotyky			11	87	4	71
Život			30	87		

Slovenka			30	87		
Zdravie			42			
Diabetik			42			
Quark					4	71
Zem&Vek					4	71

Celoročné predplatné za časopisy bolo v rozpätí **od 2 do 6 eur**. Tržby z predplatného za časopisy predstavovali sumu 4 095 EUR, čo je oproti roku 2023 o 12 EUR menej.

Časopisy si predplatilo celkom 441 predplatiteľov, čo je oproti roku 2023 o 26 menej. V záujme zamedzenia poklesu počtu predplatiteľov sa redakcia zameria na hľadanie nových, modernejších prístupov k čitateľovi a spôsoby propagácie tlače, ako aj na získavanie nových cieľových skupín potenciálnych predplatiteľov.

Pri vydávaní časopisov sme sa riadili harmonogramom prípravy a expedície periodík na rok 2024, ten bol dodržaný a časopisy v plnom rozsahu distribuované k predplatiteľom.

Nosným cieľom redakcie bolo zaujať obsahovou náplňou periodík, spestriť periodiká obmenou rubriek, novými prílohami, zvýšiť podiel autorských príspevkov, poskytnúť čitateľom priestor na prezentovanie vlastnej činnosti i aktivít, či dopisovateľskú sebarealizáciu. Redakcia aj v roku 2023 v časopisoch uverejňovala aktuálne informácie zo života a činnosti zrakovo znevýhodnených ľudí, spravodajstvo z výročných členských schôdzí základných organizácií Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska (ďalej len „ÚNSS“), informácie z ÚNSS a klubovej činnosti jej základných organizácií, nové legislatívne zmeny, sociálno-právne rady, novinky z oblasti kompenzačných pomôcok, úspechy zrakovo postihnutých športovcov, medailóny jubilantov, nekrológy, oddychové čítanie, krížovky, štvorsmerovky, knižné novinky a tiež prevzaté články z rôznych oblastí života vyberané s dôrazom na obsahovú profiláciu jednotlivých periodík. Časopisy redakcia pravidelne prezentuje aj na Facebooku a vo vybraných periodikách uverejňuje avíza o obsahu najbližších vydaní časopisov.

V roku 2024 sme zvýšili podiel autorských príspevkov, najmä v Prameni až na 74 rozhovorov, čo je o 32 viac ako v roku 2023, keďže sú čitateľmi žiadané. V roku 2024 bola naplánovaná vzhľadom na klesajúci záujem fúzia 4 periodík do dvoch, ktorú už realizujeme, čím sledujeme efektivitu vydávania časopisov. Z 11 zvukových časopisov sú 4 načítavané syntetickým hlasom.

V roku 2024 sa uskutočnili dve zasadnutia **redakčnej rady**. Aktívny prístup členov redakčnej rady prináša redakcii nové podnety i nestranný pohľad, sprostredkováva spätnú väzbu, dôležitú pri tvorbe a profilácii periodík. Väčšina členov rady aj aktívne prispieva do periodík.

SLOVENSKÁ AUTORITA PRE BRAILLOVO PÍSMO

Vydaním Rozhodnutia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky o zmene a doplnení zriaďovacej listiny Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči č. MK – 6728/2020-110/22938 zo dňa 15. 12. 2020 s účinnosťou **od 15. decembra 2020 naša inštitúcia plní úlohy Slovenskej autority pre Braillovo písmo** (ďalej len „SABP“).

V oblasti tvorby pravidiel písania a používania Braillovo písma v Slovenskej republike SKN-SABP vydala tretiu časť príručky *Pravidlá grafickej úpravy textov v Braillovom písme v Slovenskej republike: Princípy prepisovania tlačových materiálov do Braillovo písma*. Pre špecifickosť a jedinečnosť tejto príručky je príručka dostupná online na našej webovej stránke spolu s príkladmi správnych úprav v braili. Táto „živá“ časť príručky s praktickými príkladmi špecifických formátovaní bude vypracúvaná priebežne, podľa potreby, v závislosti od pribúdania konkrétnych príkladov z praxe.

V zmysle memoranda inštitúcií poskytujúcich služby osobám so zrakovým postihnutím a s poruchami čítania (ďalej len „ZP“) bola v roku 2024 i naďalej vyvíjaná aktivita smerujúca k zlepšeniu kvality vzdelávania nevidiacich a slabozrakých žiakov, predovšetkým v podobe prístupu k učebniciam. Vďaka podpore Ministerstva kultúry Slovenskej republiky bolo v SKN zriadené **pracovisko prepisu učebníc a učebných materiálov** (ďalej len „pracovisko prepisu“). Úlohou tohto pracoviska je tvoriť prístupné elektronické učebnice a učebné materiály ako aj tvoriť zdrojové súbory pre tlač brailových učebníc alebo učebníc s hmatovou grafikou. Pracovisko sa zameriava na prepis učebníc pre základné a stredné školy a je jediným takýmto pracoviskom na Slovensku. Od 1. apríla 2024 na pracovisku pracujú dve prepisovateľky do prístupných formátov, ktoré od nástupu do zamestnania prešli viacerými školeniami – školenie o vzdelávaní a orientácii ZP v Špecializovanom centre poradenstva a prevencie pre deti a žiakov so zrakovým postihnutím, školenie o prístupných dokumentoch (využívanie nástrojov MS Word na úpravu prístupných dokumentov, popisovanie obrázkov, formátovanie so štýlmi a pod.), školenie základov práce s podpornými technológiami (mobilný telefón s čítačom obrazovky, čítač obrazovky v počítači), školenie práce v špecializovaných programoch na úpravu a tlač brailových dokumentov a tvorbu hmatovej grafiky a iné.

V roku 2024 pracovisko prepisu SABP **prepísalo 22 učebníc**, podrobné štatistické údaje o prepísaných učebniciach sú uvedené v tabuľkovej prílohe. SABP aktívne komunikuje so školami aj rodičmi pri poskytovaní služby prepisu učebníc a učebných materiálov, pričom ku koncu roka 2024 bolo registrovaných celkovo 70 požiadaviek na prepis učebníc, z čoho 22 učebníc bolo prepísaných do plne prístupných formátov (18 v elektronickom formáte, 4 v braili).

V spolupráci s redakciou SKN začala SABP v roku 2024 vydávať **samostatnú brailovú prílohu časopisu Nový život s názvom Obriadok a Holobriadok**. Ide o výnimočný vzdelávací materiál pre začínajúcich čitateľov brailu, a to v detskom i dospelom veku. Čitateľom brailu sa môže stať človek aj v priebehu života po strate zraku. Príloha ponúka obriadkové čítanie, teda text, v ktorom je jednoduchšie vyznať sa hmatom pri počiatkoch tréningu brailových zručností a obsahuje obrázky v hmatovej grafike. Z 12 vydaných čísel je každé tretie venované detskému čitateľovi, no všetky čísla sú zostavované s dôrazom na krátke texty. Príloha je doplnkovým materiálom k bežným šlabikárom Braillovo písma a rehabilitační pracovníci a pedagógovia jej vydávanie ocenili. Materiálov v braili je nedostatok, tým skôr, ak ide o špeciálne upravený formát pre začínajúcich čitateľov.

Rada SABP je odborným a schvaľovacím orgánom SABP a poradným orgánom riaditeľa vo veci činnosti SABP. Je zložená z expertov na Braillovo písmo – reprezentantov relevantných inštitúcií pracujúcich v oblasti vzdelávania a sociálnej rehabilitácie osôb so zrakovým znevýhodnením. V roku 2024 sa uskutočnili štyri zasadnutia rady.

Rada SABP:

- bola priebežne informovaná o aktivitách SABP;
- prerokovala a schválila postup pri tvorbe tretej časti príručky o písaní a používaní Braillovo písma v Slovenskej republike;
- iniciovala diskusiu o ďalšom postupe pri napĺňaní memoranda o spolupráci a pri pripomienkovaní novelizovaného školského zákona a smernice o učebniciach;
- aktívne prerokovávala rôzne aspekty činnosti SABP v zmysle zápisníc zo zasadnutí Rady SABP.

V roku 2024 sa SABP pripravovala na viacero aktivít, ktoré budú súvisieť s **200. výročím vzniku Braillovo písma** v roku 2025, medzi ktorými bude medzinárodná konferencia a ďalšie udalosti organizované alebo spoluorganizované SKN-SABP.

SABP zabezpečuje administráciu **e-shopu SKN**, správu produktovej časti obchodu a návrhy vhodných produktov súvisiacich s brailom a hmatovou grafikou. Ide o najvhodnejšiu a najúčinnjšiu formu propagácie Braillovo písma a hmatovej grafiky, keď pomocou internetového obchodu dávame nevidiacim a ich rodinným príslušníkom či známym konečne možnosť zakúpiť si konkrétne produkty, ktoré im uľahčia každodenné činnosti, pomôžu pri vzdelávaní alebo jednoducho spestria voľné chvíle. SKN tak prispieva k významnému rozvoju gramotnosti nielen formou zapožičiavania kníh či učebníc, ale aj poskytnutím možnosti zakúpenia si konkrétnych publikácií, kalendárov, pohľadníc, obrázkov a podobne. V roku 2024 bolo do e-shopu pridaných 80 nových produktov. Okrem bežných produktov ponúkame službu tlače vlastných brailových dokumentov, ktorá je medzi používateľmi žiadaná. SABP v roku 2024 prevzala od Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska dôležitú úlohu certifikácie názvov liekov a liečiv v Braillovom písme. Táto služba je farmaceutickým spoločnostiam predstavená v e-shope. SABP zabezpečuje preklad názvov liekov a liečiv s dodržaním všetkých pravidiel písania a používania Braillovo písma v Slovenskej republike.

SKN v roku 2024 vydala **informačnú brožúru SprieVIDca**, ktorá predstavuje inštitúcie poskytujúce služby ľuďom so zrakovým postihnutím na Slovensku. Brožúra je dostupná online na webovej stránke SKN, možno si ju taktiež zakúpiť v plnofarebnej tlači v našom e-shope.

DOMÁCA SPOLUPRÁCA SABP

Spolupráca v oblasti vzdelávania osôb so zrakovým postihnutím a osôb s poruchami čítania

SABP nepoľavuje vo svojich osvetových aktivitách v oblasti vzdelávania osôb so zrakovým postihnutím a osôb s poruchami čítania, pričom zdôrazňuje dôležitosť prítomnosti Braillovo písma a hmatovej grafiky vo vzdelávaní nevidiacich. V súvislosti s expertízou v tejto oblasti sa hlavný koordinátor SABP v roku 2024 stal členom:

- pracovnej skupiny externých spolupracovníkov Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR v PVV projekte Kvalitnejšie učebnice a učebné materiály;
- odbornej komisie pre edukačné publikácie Národného inštitútu vzdelávania a mládeže.

Tieto významné partnerstvá sú dôležité, pretože umožňujú upozorňovať na potreby sprístupňovania vzdelávacích materiálov osôb so zrakovým postihnutím a osôb s poruchami čítania tak, aby sa mohli rovnoprávne a plnohodnotne vzdelávať.

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Na základe spolupráce SABP s ÚNSS sa hlavný koordinátor SABP a zároveň podpredseda ÚNSS zúčastnil viacerých aktivít ÚNSS. Hlavný koordinátor SABP vedie dve pracovné skupiny ÚNSS, pričom jedna z nich, pracovná skupina pre Braillovo písmo veľmi úzko prepája činnosť SABP a ÚNSS v tejto oblasti. Okrem podpory súťaží v písaní a čítaní brailu SABP podporila aj aktivity pre osvetu brailu medzi nevidiacimi používateľmi.

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA SABP

Spolupráca SABP so zahraničnými partnermi je i naďalej rozvíjaná v rámci existujúcich, ale aj novo nadobudnutých kontaktov a členstiev.

Európska únia nevidiacich (EBU). SABP je členom pracovnej skupiny Braille Workgroup Európskej únie nevidiacich (European Blind Union), kde ako platný člen spolupracuje so zástupcami iných štátov v oblasti tvorby, výučby, výskumu a propagácie Braillovo písma a reliéfnej grafiky. Online stretnutia pracovnej skupiny sa v roku 2024 uskutočnili sedemkrát, jedno stretnutie sa uskutočnilo prezenčne v nemeckom Frankfurte, na SightCity 2024, medzinárodnom veľtrhu pomôcok pre nevidiacich a slabozrakých. Pracovná skupina tu prezentovala výsledky svojej práce, okrem iného aj výsledky prieskumu používania brailových riadkov. Zároveň zabezpečovala diskusiu o výsledkoch z tohto prieskumu s výrobcami brailových riadkov. V roku 2024 SABP zabezpečovala kooperáciu EBU a Kráľovského národného inštitútu nevidiacich (RNIB), Veľká Británia, v projekte „Braille 200 logo“ – používanie medzinárodného loga Braille 200 pri príležitosti 200. výročia vzniku Braillovo písma.

Livingbraille.eu. SABP je jedným z administrátorov a aj jedným z najčastejších prispievateľov celoeurópskeho online fóra o Braillovom písme založeného s podporou EBU (<https://www.livingbraille.eu/>).

Pracovná skupina pre technickú komisiu Európskej komisie pre štandardizáciu. SABP je od septembra 2024 členom pracovnej skupiny technickej komisie TC-293/ WG 13 „Tactile lettering“ Európskej komisie pre štandardizáciu (CEN). Úlohou SABP je zastupovať Slovenskú republiku v mene Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky v tejto komisii, sledovať vývoj daného štandardu pre používanie brailu a reliéfného písma latinky vo verejných priestranstvách, preverovať odpovedajúce predpisy v Slovenskej republike, konzultovať návrh štandardu s odborníkmi v tejto oblasti na Slovensku. Zabezpečiť, aby nás štandard, v prípade jeho prijatia na celoeurópskej úrovni, neprekvapil a aby sme mali za Slovensko možnosť ovplyvniť jeho znenie v čase jeho vytvárania.

American Printing House for the Blind (APH) a Daisy Consortium, USA. Stretnutia pracovnej skupiny e-Braille na vývoj nového digitálneho formátu brailových súborov. Stretnutia sú pravidelné, raz mesačne, tento projekt, do ktorého sú zapojení mnohí odborníci v tejto oblasti, napreduje s predpokladanými pilotnými verziami v roku 2024. Taktiež mesačné stretnutia Tactile Graphics Task Force, pre tvorbu pravidiel a metodík používania bodovej grafiky v digitálnom prostredí v rámci novo vytváraného formátu ebrf. V priebehu roka 2024 bola SABP pozorovateľom vývoja tohto nového formátu digitálneho brailu, projekt je technicky náročný a SABP prakticky dohliada na to, aby boli implementované parametre digitálneho brailu, ktoré sú dôležité s ohľadom na slovenský zápis Braillovo písma.

KONZULTAČNÁ ČINNOSŤ SABP

Interné konzultácie:

- spolupráca s ostatnými oddeleniami pri administrovaní a obsahovom naplňaní e-shopu SKN;
- aktívna pomoc pri zveľaďovaní a sprístupňovaní webovej stránky SKN na základe odporúčaní MIRRI SR a na základe protokolu o testovaní webovej stránky knižnice;

- spolupráca s redakciou predovšetkým pri prezentovaní časopisov a kalendárov SKN v e-shope, ale aj v rámci redakčnej rady a pri tvorbe článkov v časopisoch, predovšetkým v rubrike Technovinky;
- vzájomná konzultačná činnosť s oddelením tlače a expedície pri výrobe nových produktov a vybavovaní objednávok zákazníkov v oblasti Braillovho písma a hmatovej grafiky. Rovnako komunikácia s producentmi špeciálnych technológií používaných v SKN na výrobu a tlač Braillovho písma a hmatovej grafiky;
- spoluorganizovanie projektu Múzea TANAP v Tatranskej Lomnici: Informačná debarierizácia múzea, ako kľúčový prvok environmentálnej výchovy v rámci sprístupňovania kultúry znevýhodneným skupinám.

Externé konzultácie:

- priebežné telefonické konzultácie o braillovom notopise, programoch na skenovanie, programoch pre zapisovanie a čítanie hudobného notopisu, o literatúre v Braillovom písme pre zrakovo postihnutých študentov hudby;
- konzultácie pre členov Rady SABP prípadne ich spolupracovníkov pri práci s klienti a poskytovaní služieb súvisiacich s brailom alebo hmatovou grafikou;
- telefonické konzultácie k certifikáciám názvov liekov a liečiv.

MANAŽÉRSKA ČINNOSŤ

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebandu v Levoči ako celoštátna špeciálna knižnica v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky poskytuje knižnično-informačné služby nevidiacim, slabozrakým a inak zdravotne postihnutým v rozsahu odôvodnenom ich zdravotným postihnutím s cieľom zabezpečiť ich kultúrne, informačné, vedecko-výskumné a vzdelávacie potreby. Súbežne je aj vydavateľstvom periodických a neperiodických publikácií a dokumentov v Braillovom písme, vo zvukovom zázname, vo zväčšenom type písma, v reliéfnej grafike a v elektronickej forme. Osobitosťou SKN je to, že všetky dokumenty v alternatívnych, špeciálnych formách, si musí vyrobiť sama a až následne sú zaradené do knižničného fondu. Jedinečné postavenie knižnice v knižničnom systéme Slovenskej republiky umocňuje skutočnosť, že neexistuje žiadne komerčný trh, ktorý by poslanie SKN suploval. Na základe rozhodnutia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky SKN od roku 2021 plní aj úlohy Slovenskej autority pre Braillovo písmo. Týmto aktom si Slovenská republika splnila záväzok vytvorenia národnej autority Braillovho písma, ktorá zaručuje existenciu štandardizovaného unifikovaného Braillovho písma potrebného na rozšírenie jeho používania pri vzdelávaní, zamestnávaní a v digitálnom prostredí informačných a komunikačných technológií.

Podstatnú časť činnosti SKN tvoria špeciálne výrobné technológie, ktoré nezabezpečujú žiadne iné inštitúcie na Slovensku, preto organizačné, personálne či ekonomické činnosti majú odlišný charakter v porovnaní s inými knižnicami. Taktiež odborníkov na činnosti, ktoré SKN vykonáva, nepripravuje žiadna iná inštitúcia, preto potrebné poznatky a odborné vedomosti možno získať len dlhodobou praxou v našej inštitúcii.

Jedným zo základných predpokladov realizácie dlhodobého plánu rozvoja SKN je kvalita ľudských zdrojov, preto rozvoj a efektívne využívanie ľudského potenciálu bude patriť medzi hlavné priority SKN. V roku 2024 sa zamerala, aj prostredníctvom vzdelávania, na skvalitňovanie a odbornú pripravenosť zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme na plnenie úloh vyplývajúcich z opisov ich pracovných činností.

Orientačný ukazovateľ – priemerný prepočítaný evidenčný počet zamestnancov bol 48,0.
K 31. 12. 2024 bol priemerný prepočítaný evidenčný počet zamestnancov 47,2.

Okrem kmeňových zamestnancov zabezpečujúcich manažérsku činnosť (13) sa na zabezpečovaní činnosti inštitúcie podieľali:

- fyzické osoby, s ktorými bola uzatvorená dohoda o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (1),
- fyzické osoby v inom ako pracovnoprávnom vzťahu – načítavatelia zvukových kníh a zvukových časopisov, osoby zhotovujúce reliéfnu grafiku a iní (75).

Osoby zabezpečujúce činnosť inštitúcie v roku 2024: 89.

KOMUNIKAČNÉ KANÁLY SKN

Webová stránka knižnice – www.skn.sk

Je významným informačným zdrojom, na ktorej sú pravidelne zverejňované aktuálne informácie o činnosti knižnice, pripravovaných podujatiach či iných aktivitách. Webovú stránku knižnice si v roku 2024 prezrelo 24 477 návštevníkov, ktorí spolu navštívili takmer 309 000 podstránok. Naše aktivity promujeme aj cez **sociálne siete** a **YouTube kanál SKN**.

Ohlasy v médiách

- **Rádio Lumen**, 20. 1. 2024, SABP, Abecedidlo a Braillovo písmo v Literárnej kaviarni
- **TV JOJ**, 4. 3. 2024, Noviny / reportáž o činnosti SKN,
- **Rádio Regina Východ**, 7. 3. 2024, Magazín / reportáž o činnosti SKN,
- **STVR 2**, 19. 3. 2024, Regina / reportáž o činnosti SKN, I. časť,
- **STVR 2**, 26. 3. 2024, Regina / reportáž o činnosti SKN, II. časť,
- **STVR 1**, 6. 4. 2024, Spravodajstvo / SKN a SABP k prezidentským voľbám, voliči so zrakovým postihnutím,
- **TV Levoča**, 25. 6. 2024, Braillovo písmo zažíva éru obrody,
- **TV JOJ**, 27. 4. 2024, Noviny / reportáž o činnosti SKN,
- **TV Levoča**, 13. 8. 2024, Kniha Abecedidlo približuje Braillovo písmo vidiacim deťom,
- **Podcast Share/Živé.sk**, 18. 9. 2024, Takto využívajú technológie nevidiaci. Majú appky, o akých ani netušíte: prezentácia činnosti SKN a asistenčných technológií pre nevidiacich,
- **STVR 2**, 13. 11. 2024, film Svet na dotyk z produkcie SKN pri príležitosti Dňa nevidiacich,
- **STVR 2**, 13. 11. 2024, film Nevidím z produkcie SKN pri príležitosti Dňa nevidiacich.

Organizácia: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

P r e h Ľ a d

SUMÁRNA TABUĽKA PRÍJMOV A VÝDAVKOV NA ROK 2024
(súhrn všetkých kontrahovaných činností)
(v eurách)

Ukazovateľ	Finančné krytie							
	výdavky celkom		z prostriedkov ŠR		z tržieb a výnosov		z iných zdrojov	
	kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutoč.
600 Bežné výdavky	1 329 663,00	1 602 943,91	1 269 663,00	1 300 646,36	60 000,00	302 297,55		
08S Tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt	1 296 663,00	1 559 076,45	1 236 663,00	1 256 778,90	60 000,00	302 297,55		
z toho: 0820 Kultúrne služby	1 296 663,00	1 559 076,45	1 236 663,00	1 256 778,90	60 000,00	302 297,55		
z toho: 610 Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV		869 206,23	651 253,00	796 753,00	43 100,00	72 453,23		
632 001 Energie	54 768,00	23 062,11	54 768,00	2 601,45		20 460,66		
0850 Výskum a vývoj								
z toho: 610 Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV								
0EK Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu	33 000,00	34 789,48	33 000,00	34 789,48				
08T Tvorba a implementácia politík		9 077,98		9 077,98				
700 Kapitálové výdavky		32 190,48		32 190,48				
08S Tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt		1 306,70		1 306,70				
08T Tvorba a implementácia politík		30 883,78		30 883,78				
VÝDAVKY SPOLU	1 329 663,00	1 635 134,39	1 269 663,00	1 332 836,84	60 000,00	302 297,55		
Orientačný ukazovateľ – priemerný evidenčný prepočítaný počet zamestnancov				46,0				

Organizácia: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

P r e h ľ a d

REKAPITULÁCIA ČINNOSTÍ A ICH FINANČNÉHO KRYTIA NA ROK 2024

(v eurách)

Typ činností	Finančné krytie								% podiel ŠR na činnosť
	výdavky celkom		z prostriedkov ŠR		z tržieb a výnosov		z iných zdrojov		
	kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutočnosť	
a) Knižničná činnosť	222 690,00	235 968,74	210 990,00	230 026,86	11 700,00	5 941,88			97,5
b) Prezentačné a vzdelávacie aktivity pre verejnosť	2 500,00	510,00	2 500,00	330,00		180,00			64,7
c) Edičná, vydateľská činnosť	607 228,00	833 718,57	578 628,00	685 139,37	28 600,00	148 579,20			82,2
d) Manažérska činnosť	497 245,00	532 746,60	477 545,00	385 150,13	19 700,00	147 596,47			72,3
SPOLU	1 329 663,00	1 602 943,91	1 269 663,00	1 300 646,36	60 000,00	302 297,55			81,1

5 ROZPOČET ORGANIZÁCIE

5.1 Zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu

a) Prevádzkové dotácie – bežný transfer

Rekapitulácia (bežný transfer):

(v eurách)

Ukazovateľ	Ekonomická klasifikácia	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie k 31. 12. 2024
Príspevok od zriaďovateľa – celkom	600	1 269 663	1 322 082	1 283 480
1. Bežné výdavky na činnosť – spolu	600	1 236 663	1 274 582	1 242 304
z toho: mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	610	651 253	796 753	796 753
2. Program 0EK01 – spolu (Informačné technológie financované zo ŠR – MK SR)	600	33 000	33 000	32 099
3. Prioritné projekty – spolu v tom: Prvok 08T 0103 (Podpora kultúrnych aktivít RO a PO)	600	0	14 500	9 078
	600		14 500	9 078
Orientačný ukazovateľ				
4. Priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov	x	46,0	48,0	

Listom Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. MK-3358/2024-431/2582 zo dňa 30. 1. 2024 bol pre Slovenskú knižnicu pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči oznámený **Rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2024 vo výške 1 269 663 EUR**, z toho mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania vo výške 651 253 EUR a program 0EK 01 – Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu – MK SR vo výške 33 000 EUR.

Na základe listu MK SR č. MK-3358/2024-431/4860 zo dňa 5. 3. 2024 bol **rozpočtovým opatrením č. 1** upravený rozpočet bežných výdavkov na rok 2024 v prvku programovej štruktúry 08S0105 – Knižnice a knižničná činnosť o sumu + 36 800 EUR. Z toho Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610) o sumu + 26 000 EUR. Týmto rozpočtovým opatrením boli zabezpečené finančné prostriedky na dokončenie zriadenia pracoviska Slovenskej autority pre Braillovo písmo na prepis učebných materiálov do prístupných formátov a na mzdy a odvody pre

dvoch nových zamestnancov. Zároveň sa týmto zvyšuje priemerný prepočítaný počet zamestnancov zo 46,0 na 48,0.

Na základe listu MK SR č. MK-3136/2024-431/129015 zo dňa 29. 7. 2024 boli **rozpočtovým opatrením č. 2** upravené záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2024:

V prvku 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO na investičnú akciu:

IA 52 056 SKN – Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov (Obstaranie osobného motorového vozidla) v sume 26 400 EUR.

V prvku 08T0109 – Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na investičnú akciu:

IA 29 409 SKN – Obstaranie strojov, prístrojov, techniky, zariadení a náradia (Zabezpečenie kopírovacej techniky pre vykonávanie hromadných rozmnoženín zvukového záznamu) v sume 4 500 EUR.

Na základe listu MK SR č. MK-3358/2024-431/13047 zo dňa 1. 8. 2024 boli **rozpočtovým opatrením č. 3** upravené záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2024 v prvku 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO. Rozpočtovým opatrením bol zvýšený rozpočet bežných výdavkov na vydanie publikácie „Prezliekanie do Bodiek. Jedným očkom v špeciálnej knižnici.“ vo výške 14 500 EUR.

Na základe listu MK SR č. MK-3358/2024-431/18431 zo dňa 8. 11. 2024 boli **rozpočtovým opatrením č. 4** upravené záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2024 v prvku 08S0105 – Knižnice a knižničná činnosť z kategórie 630 – Tovary a služby o sumu – 115 000 EUR do kategórie 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania o sumu + 115 000 EUR na celkovú výšku 792 253 EUR. Týmto rozpočtovým opatrením boli zabezpečené finančné prostriedky na dofinancovanie miezd na rok 2024.

Na základe listu MK SR č. MK-3358/2024-431/19643 zo dňa 26. 11. 2024 boli **rozpočtovým opatrením č. 5** upravené záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2024 v prvku 08S0105 – Knižnice a knižničná činnosť v kategórii 600 – Bežné výdavky o + 6 119 EUR. Z toho v kategórii 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania o sumu + 4 500 EUR na celkovú výšku 796 753 EUR a v kategórii 620 – Poistné a príspevok do poisťovní o sumu + 1 619 EUR. Týmto rozpočtovým opatrením boli zabezpečené finančné prostriedky na zabezpečenie finančného krytia odmien a prislúchajúcich odvodov pre zamestnancov aktívne sa zapájajúcich do procesu a aktivít spojených s implementáciou Centrálného ekonomického systému.

Na základe listu MK SR č. MK-3358/2024-431/21182 zo dňa 17. 12. 2024 boli **rozpočtovým opatrením č. 6** upravené záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2024 v prvku 08S0105 – Knižnice a knižničná činnosť v kategórii 600 – Bežné výdavky o – 5 000 EUR.

Prevádzkové dotácie (bežný transfer na činnosť, zdroj: 111, program: 08S0105) boli k 31. 12. 2024 čerpané vo výške 1 242 304 EUR z ročného rozpočtu 1 274 582 EUR, čo predstavuje čerpanie na 97,47 % a 100,46 % zo schváleného rozpočtu. Z celkového rozpočtu (bežný transfer na činnosť, zdroj: 111, program: 08S0105, 0EK0103 a 08T0103) 1 322 082 EUR bolo čerpané k 31. 12. 2024 vo výške 1 283 480 EUR, čo tvorí čerpanie na 97,08 % a zo schváleného rozpočtu 101,09 %.

5.2 Príjmy organizácie

5.2.1 Príjmy organizácie podľa ekonomickej klasifikácie

Kategória 200 – Nedaňové príjmy

Rozpočet stanovený na rok 2024 bol vo výške 60 000 EUR (zdroj 46). V roku 2024 nebol rozpočet v kategórii 200 upravený. Skutočnosť za rok 2024 bola vo výške 60 777 EUR, čo predstavuje plnenie na 101,3 %.

V tom podpoložka 220 – Administratívne poplatky a iné poplatky a platby (223 – Poplatky za platby z nepriemyselného a náhodného predaja, zdroj 46) dosiahla sumu 59 940 EUR, podpoložka 240 – Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek... (243 – Z účtov finančného hospodárenia, zdroj 46) dosiahla sumu 836 EUR.

Kategória 300 – Granty a transfery

Rozpočet stanovený na rok 2024 bol vo výške 1 269 663 EUR (zdroj 111, 131N, 46). V roku 2024 bol rozpočet v kategórii 300 upravený na výšku 1 393 967 EUR. Skutočnosť za rok 2024 bola vo výške 1 392 081 EUR, čo predstavuje plnenie na 99,9 % a 109,6 % zo schváleného rozpočtu. V uvedenej kategórii boli bežné výdavky vo výške 1 515,22 EUR (zdroj 131N), jednalo sa o finančné prostriedky z roku 2023.

V tom podpoložka 310 – Tuzemské bežné granty a transfery (zdroj 46) dosiahla sumu 39 099 EUR, 310 – Tuzemské bežné granty a transfery (zdroj 111) dosiahla sumu 1 352 982 EUR.

Príjmové operácie

Kategória 400 – Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami

Na základe listu MK SR č. MK-3140/2024-431/3149 zo dňa 7. 2. 2024 – Usmernenie k rozpočtovému procesu na rok 2024/2 bol upravený rozpočet na položke 453 – Prostriedky z predchádzajúcich rokov vo výške 202 828,40 EUR. Jednalo sa o zapojenie vlastných príjmov minulých období. Prostriedky z predchádzajúcich rokov vo výške 202 828,40 EUR boli v roku 2024 vyčerpané v plnej výške.

Schválený rozpočet celkových príjmov v roku 2024 bol vo výške 1 329 663 EUR, upravený bol na výšku 1 453 967 EUR. Rozpočet celkových príjmov na rok 2024 bol dosiahnutý vo výške 1 452 857 EUR, čo predstavuje plnenie na 99,9 % a 109,3 % zo schváleného rozpočtu. Rozdiel je z dôvodu rozpočtovania príjmov so zdrojom 131, ktoré sa len rozpočtujú, no nedosahujú. Ak by sme do plnenia príjmov nezarátavali zdroj 131, plnenie príjmov by bolo 100 %.

5.2.2 Prostriedky prijaté z rozpočtu Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a inými štátmi

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči v roku 2024 nemala žiadne prostriedky prijaté z rozpočtu Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a inými štátmi.

5.2.3 Úpravy schváleného rozpočtu príjmov v priebehu roka

Rozpočet príjmov stanovený na rok 2024 bol vo výške 60 000 EUR (zdroj 46). V roku 2024 nebol rozpočet v kategórii 200 upravený. Skutočnosť za rok 2024 bola vo výške 60 777 EUR, čo predstavuje plnenie na 101,3 %.

Rozpočet príjmov stanovený na rok 2024 bol vo výške 1 269 663 EUR (zdroj 111, 131N, 46). V roku 2024 bol rozpočet v kategórii 300 upravený na výšku 1 393 967 EUR. Skutočnosť za rok 2024 bola vo výške 1 392 081 EUR, čo predstavuje plnenie na 99,9 %.

V uvedenej kategórii boli upravené príjmy kapitálových grantov a transferov vo výške 30 900 EUR (zdroj 111), bežné výdavky vo výške 1 515 EUR (zdroj 131N), jednalo sa o finančné prostriedky z roku 2023.

5.3 Výdavky organizácie

5.3.1 Výdavky organizácie podľa ekonomickej klasifikácie

Bežné výdavky boli čerpané v nasledovných kategóriách takto:

Kategória 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Rozpočet stanovený rozpisom záväzných ukazovateľov bol vo výške 694 353 EUR (z toho zdroj 111: 651 253 EUR) a orientačný ukazovateľ priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov: 46,0. V roku 2024 bol rozpočet v kategórii 610 upravený na výšku 869 207 EUR (z toho zdroj 111: 796 753 EUR). Zároveň bol upravený aj orientačný ukazovateľ priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov zo 46,0 na 48,0. Rozpočet v kategórii 610 bol k 31. 12. 2024 čerpaný vo výške 869 206 EUR (z toho zdroj 111: 796 753 EUR), čo predstavuje čerpanie na 100 % (zo štátneho rozpočtu 100 %) a na 125,18 % (zo štátneho rozpočtu 122,34 %) zo schváleného rozpočtu.

(v eurách)

Kategória 610	Schválený rozpočet 2024	Upravený rozpočet 2024	Skutočnosť k 31. 12. 2024
Zdroj 111	651 253	796 753	796 753
Zdroj 46	43 100	72 454	72 453
Spolu	694 353	869 207	869 206

Kategória 620 – Poistné a príspevky do poisťovní

Rozpočet stanovený rozpisom rozpočtu na rok 2024 bol vo výške 260 320 EUR (z toho zdroj 111: 243 420 EUR). V roku 2024 bol rozpočet v kategórii 620 upravený na výšku 345 259 EUR (z toho zdroj 111: 304 609 EUR). Rozpočet v kategórii 620 bol k 31. 12. 2024 čerpaný vo výške 345 255 EUR (z toho zdroj 111: 304 605 EUR), t. j. z celkového upraveného rozpočtu 100 % (zo ŠR 100 %) a z celkového schváleného rozpočtu 132,6 % (zo ŠR 125,1 %).

Kategória 630 – Tovary a služby

Rozpočet v prvku 08S0105 a v kategórii 630 bol vo výške 315 990 EUR (z toho zdroj 111: 315 990 EUR). V priebehu roka bol upravený na výšku 237 535 EUR (z toho zdroj 111: 98 220 EUR). Rozpočet v kategórii 630 bol k 31. 12. 2024 čerpaný vo výške 230 435 EUR (z toho zdroj 111: 78 029 EUR), t. j. z celkového upraveného rozpočtu 97 % (zo ŠR 79,44 %) a z celkového schváleného rozpočtu 72,92 % (zo ŠR 24,69 %).

Čerpanie kategórie 630 ovplyvnilo zapojenie vlastných príjmov minulých období. SKN zapojila sumu 202 828,40 EUR.

Čerpanie v kategórii 630 ovplyvnili nasledovné položky a podpoložky:

Najvyššia finančná čiastka bola vynaložená na položke 637 – Služby s celkovým čerpaním vo výške 132 952 EUR. Z toho boli hlavne náklady na odmeny a príspevky (autorské honoráre za načítanie zvukových kníh a časopisov) vo výške 42 927 EUR, všeobecné služby vo výške 31 725 EUR a prídela do sociálneho fondu vo výške 11 556 EUR. Druhou najvyššou čiastkou v rámci kategórie 630 bola položka 633 – Materiál vo výške 78 449 EUR. Z toho boli najvyššie náklady na všeobecný materiál vo výške 56 317 EUR, knihy, časopisy, noviny, učebnice, učebné pomôcky vo výške 8 807 EUR a výpočtová technika vo výške 5 401 EUR. Ďalšou najvyššou položkou v rámci kategórie 630 bola položka 632 – Energie, voda a komunikácie s celkovým čerpaním vo výške 46 823 EUR. Z toho boli energie vo výške 29 062 EUR, vodné a stočné vo výške 3 252 EUR a poštovné vo výške 3 818 EUR.

Programová štruktúra 0EK0I03 – Podporná infraštruktúra

Rozpočet v kategórii 630 (zdroj 111) bol vo výške 33 000 EUR. V priebehu roka 2024 nebol upravený rozpočet bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 0EK0I03 – Podporná infraštruktúra. Finančné prostriedky sú určené na obstaranie informačných technológií. Čerpanie k 31. 12. 2024 bolo vo výške 32 099 EUR, čo predstavuje čerpanie na 97,27 % ročného rozpočtu.

Kategória 640 – Bežné transfery

Rozpočet na rok 2024 bol stanovený v objeme 26 000 EUR (z toho zdroj 111: 26 000 EUR). V priebehu roka 2024 bol rozpočet upravený na výšku 126 264 EUR (z toho zdroj 111: 75 000 EUR). Čerpanie bolo k 31. 12. 2024 vo výške 114 180 EUR, z toho zdroj 111 vo výške 62 916 EUR. Z uvedenej položky bolo čerpané hlavne na príspevok na stravovanie (Jednotlivcovi) vo výške 52 985 EUR, na odchodné vo výške 33 508 EUR, na odstupné vo výške 22 540 EUR, na nemocenské dávky – náhrada príjmu pri DPN vo výške 4 897 EUR a na členské príspevky v sume 250 EUR. T. j. z celkového upraveného rozpočtu 90,43 % (zo ŠR 83,89 %) a z celkového schváleného rozpočtu 439,15 % (zo ŠR 241,99 %).

V kategórii 600 – Bežné výdavky boli taktiež nevyčerpané finančné prostriedky z roku 2023 vo výške 16 395 EUR (zdroj 131N), ktoré boli poukázané na účet Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v rámci zúčtovania finančných vzťahov za rok 2023 (v tom: v programe 08S0105, suma: 13 835 EUR a v programe 0EK0I03, suma: 2 560 EUR).

Kapitálové výdavky boli čerpané v nasledovných kategóriách takto:

Kategória 710 – Obstarávanie kapitálových aktív

Rozpočet stanovený na rok 2024 bol vo výške 0 EUR (zdroj: 111, 131N). V roku 2024 bol rozpočet v kategórii 710 upravený na výšku 30 900 EUR. Skutočnosť za rok 2024 bola vo výške 32 190 EUR, čo predstavuje plnenie na 104 %.

V tom podpoložka 713 – Nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia v sume 4 495 EUR, podpoložka 714 – Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov v sume 26 389 EUR, podpoložka 719 – Ostatné kapitálové výdavky v sume 1 306 EUR.

V priebehu roka 2024 bol pre SKN schválený kapitálový transfer rozpočtovým opatrením č. 2:

V prvku programovej štruktúry 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO na investičnú akciu: IA 52 056 SKN – Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov (Obstaranie osobného motorového vozidla) v sume 26 400 EUR.

V prvku programovej štruktúry 08T0109 – Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na investičnú akciu: IA 29 409 SKN – Obstaranie strojov, prístrojov, techniky, zariadení a náradia (Zabezpečenie kopírovacej techniky pre vykonávanie hromadných rozmnožení zvukového záznamu) v sume 4 500 EUR.

K 31. 12. 2024 boli čerpané tieto kapitálové výdavky:

Z investičnej akcie č. 29 409 SKN – Obstaranie strojov, prístrojov, techniky, zariadení a náradia (Zabezpečenie kopírovacej techniky pre vykonávanie hromadných rozmnožení zvukového záznamu) bolo čerpané v sume 4 495 EUR (zdroj 111, programová štruktúra 08T0109);

Z investičnej akcie č. 38 945 SKN – Obstaranie tlačiarne Braillovo písma (Obstaranie tlačiarne) bola vrátka nedočerpaných finančných prostriedkov v sume 440 EUR (zdroj 131N, programová štruktúra 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť);

Z investičnej akcie č. 43 291 SKN – Zriadenie pracoviska Slovenskej autority pre Braillovo písmo (Zriadenie pracoviska prepisu učebníc do prístupných formátov) bola vrátka v sume 867 EUR (zdroj 131N, programová štruktúra 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť);

Z investičnej akcie č. 52 056 SKN – Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov (Obstaranie osobného motorového vozidla) bolo čerpané vo výške 26 389 EUR (zdroj 111, programová štruktúra 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO).

Rekapitulácia (kapitálový transfer):

Zoznam investičných akcií čerpaných v roku 2024:

(v eurách)

Zaradenie investičnej akcie			Názov investičnej akcie	Limit čerpania kapitálových výdavkov		Čerpanie k 31. 12. 2024
Prvok	Číslo IA	Zdroj		Položka	v EUR	
08S0105	43 291	131N	SKN – Zriadenie pracoviska Slovenskej autority pre Braillovo písmo, vrátka nedočerpaných finančných prostriedkov	710	0	867
08S0105	38 945	131N	SKN – Obstaranie tlačiarne Braillovo písma (Obstaranie tlačiarne), vrátka nedočerpaných finančných prostriedkov	710	0	440
08T0109	29 409	111	SKN – Obstaranie strojov, prístrojov, techniky, zariadení a náradia (Zabezpečenie kopírovacej techniky pre vykonávanie hromadných rozmnožení zvukového záznamu)	710	4 500	4 495

08T0103	52 056	111	SKN - Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov (Obstaranie osobného motorového vozidla)	710	26 400	26 389
Spolu					30 900	32 191

Finančné prostriedky poskytnuté na zahraničné aktivity

V roku 2024 bola uskutočnená jedna zahraničná pracovná cesta do Nemecka. Cieľom zahraničnej pracovnej cesty bola účasť na výročnom stretnutí pracovnej skupiny pre Braillovo písmo Európskej únie nevidiacich – návšteva najväčšieho medzinárodného veľtrhu pomôcok pre nevidiacich a slabozrakých (15. 5. - 19. 5. 2024, výstava SightCity 2024, Frankfurt, Nemecko). Všetky náklady na zahraničnú pracovnú cestu boli hradené Európskou úniou nevidiacich.

Bežné a kapitálové transfery poskytnuté príspevkovým organizáciám, štátnym fondom, občianskym združeniam a právnickým alebo fyzickým osobám

SKN v roku 2024 neposkytla žiadne bežné a kapitálové transfery príspevkovým organizáciám, štátnym fondom, občianskym združeniam a právnickým alebo fyzickým osobám.

5.3.2 Výdavky organizácie podľa funkčnej klasifikácie

SKN v roku 2024 všetky rozpočtované finančné prostriedky čerpala z funkčnej klasifikácie Oddiel 08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo (08.2.0 – Kultúrne služby). Schválené finančné prostriedky boli vo výške 1 245 802 EUR. V priebehu roka boli upravené na výšku 1 300 123 EUR. Čerpanie k 31. 12. 2024 bolo vo výške 1 294 050 EUR.

5.3.3 Výdavky organizácie hradené z prostriedkov Európskej únie a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu

SKN v roku 2024 neuhrádzala žiadne výdavky z prostriedkov Európskej únie.

5.3.4 Výdavky z iných prostriedkov zo zahraničia poskytnuté Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a inými štátmi

SKN v roku 2024 nemala žiadne výdavky z iných prostriedkov zo zahraničia poskytnuté Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a inými štátmi.

5.3.5 Úpravy schváleného rozpočtu výdavkov v priebehu roka

Kategória 600 (bežné výdavky):

Rozpočet výdavkov stanovený na rok 2024 bol vo výške 60 000 EUR (zdroj 46). V roku 2024 bol rozpočet v kategórii 600 upravený na výšku 302 298 EUR. Skutočnosť za rok 2024 bola vo výške 302 298 EUR, čo predstavuje plnenie na 100 %.

Rozpočet výdavkov stanovený na rok 2024 bol vo výške 1 269 663 EUR (zdroj 111, 131N) V roku 2024 bol rozpočet v kategórii 600 upravený na výšku 1 323 597 EUR. Skutočnosť za rok 2024 bola vo výške 1 300 646 EUR, t. j. z celkového upraveného rozpočtu 98,27 % a z celkového schváleného rozpočtu 102,44 %.

Kategória 700 (kapitálové výdavky):

V uvedenej kategórii neboli schválené žiadne kapitálové výdavky za rok 2024. Výška kapitálových výdavkov na rok 2024 bola upravená na sumu 30 900 EUR. V tom:

V prvku 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO na investičnú akciu:

IA 52 056 SKN – Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov (Obstaranie osobného motorového vozidla) v sume 26 400 EUR;

V prvku 08T0109 – Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na investičnú akciu:

IA 29 409 SKN – Obstaranie strojov, prístrojov, techniky, zariadení a náradia (Zabezpečenie kopírovacej techniky pre vykonávanie hromadných rozmnoženín zvukového záznamu) v sume 4 500 EUR.

5.4 Finančné operácie

Príjmové operácie

Kategória 400 – Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami

Položka 453 – Prostriedky z predchádzajúcich rokov

Na uvedenej položke evidujeme prostriedky z predchádzajúcich rokov. K 31. 12. 2024 bola položka 453 vo výške 221 301 EUR (z toho zdroj 131N vo výške 18 473 EUR a zdroj 46 vo výške 202 828 EUR).

Kategória 500 – Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci

Na uvedenej položke sme k 31. 12. 2024 neevidovali žiadne finančné prostriedky.

Výdavkové operácie

Kategória 800 – Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami

V uvedenej kategórii sme k 31. 12. 2024 neevidovali žiadne finančné prostriedky.

5.5 Náklady a výnosy, hospodársky výsledok

NÁKLADY:

Účtovná trieda 5

50 – Spotrebované nákupy

501 – Spotreba materiálu

v tom:

- spotreba materiálu 63 050 EUR:
 - spotreba PHM 3 431 EUR,
 - spotreba kníh 6 219 EUR,
 - spotreba novín a časopisov 952 EUR,
 - spotreba periodík 1 881 EUR,
 - spotreba čistiacich prostriedkov 2 212 EUR,
 - spotreba kancelárskeho materiálu 2 091 EUR,
 - spotreba automateriálu 28 EUR,
 - spotreba pracovného odevu a pomôcok 730 EUR,
 - spotreba DHM 9 740 EUR,
 - spotreba režijného materiálu 1 650 EUR,
 - spotreba výrobného materiálu 19 332 EUR,
 - spotreba tonerov 673 EUR,
 - spotreba knihárskeho materiálu 7 431 EUR,
 - spotreba zvukového materiálu 4 557 EUR,
 - spotreba prevádzkového materiálu 1 250 EUR,
 - spotreba elektromateriálu 761 EUR,
 - spotreba vodoinštaláčného materiálu 111 EUR.

502 – Spotreba energie

v tom:

- spotreba energie 42 868 EUR:
 - vodné a stočné 3 252 EUR,
 - plyn 17 495 EUR,
 - el. energia 22 121 EUR.

504 – Predaný tovar

Predaný tovar bol k 31. 12. 2024 vo výške 56 EUR.

51- Služby

511 – Opravy a udržiavanie

v tom:

- bežná údržba majetku 11 677 EUR,
- revízie 3 861 EUR,
- oprava automobilov 1 423 EUR.

512 – Cestovné

v tom:

- tuzemské 4 510 EUR.

513 – Náklady na reprezentáciu

- náklady na reprezentačné: rozpočet 600 EUR, k 31. 12. 2024 bolo čerpané vo výške 470 EUR, náklady na reprezentačné boli čerpané výhradne v súvislosti s dôležitými udalosťami a pracovnými jednaniami.

518 – Ostatné služby

v tom:

- telekomunikačné služby 3 094 EUR,
- prenájom telekomunikačnej techniky 1 331 EUR,
- poštovné 3 630 EUR,
- služby technika požiarnej ochrany, autorizovaného bezpečnostného technika 1 200 EUR,
- školenia 216 EUR,
- tlač čiernotlačových časopisov 17 210 EUR,
- poplatky 23 483 EUR,
- honoráre (autorské odmeny za načítanie zvukových kníh a časopisov, autorské odmeny za príspevky do časopisov) 43 727 EUR,
- režijné náklady 7 437 EUR,
- licencie 3 944 EUR.

52 – Osobné náklady

v tom:

- mzdové náklady 871 375 EUR:
 - mzdy 689 605 EUR,
 - dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru 2 169 EUR,
 - odmeny 179 601 EUR),
- náklady na zákonné sociálne poistenie 319 440 EUR,
- ostatné sociálne poistenie 25 814 EUR,
- zákonné sociálne náklady 109 123 EUR,
- zákonné sociálne náklady (tvorba sociálneho fondu) 11 556 EUR.

53 – Dane a poplatky

v tom:

- daň z nehnuteľností 1 496 EUR,
- ostatné dane a poplatky 2 428 EUR:
 - komunálny odpad 2 160 EUR,
 - nákup kolkov 120 EUR,
 - správne poplatky 148 EUR.

54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť

v tom:

- členské poplatky 250 EUR,
- poistenie 1 878 EUR.

55 – Odpisy, rezervy a opravné položky

Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku boli k 31. 12. 2024 vo výške 86 976 EUR. Tieto odpisy nie sú rozpočtované.

56 – Finančné náklady

v tom:

- poplatky z účtov v Štátnej pokladnici 145 EUR.

VÝNOSY:

Hodnotenie dosiahnutých vlastných výnosov

- Tržby z hlavnej činnosti

SKN dosahuje tržby len za hlavnú činnosť, vedľajšiu činnosť nerealizuje.

Výnosy celkom boli k 31. 12. 2024 vo výške 1 473 404 EUR.

Z toho:

Účtovná trieda 6

60 – Tržby za vlastné výrobky

601 – Tržby za vlastné výrobky (59 072 EUR)

v tom:

- predplatné za časopisy 4 095 EUR,
- predaj kalendárov 3 081 EUR,
- učebnice 1 464 EUR,
- zhotovenie časopisov 15 680 EUR,
- ostatné výnosy 34 752 EUR.

602 – Tržby za tovar (40 EUR)

Tržby z predaja služieb boli k 31. 12. 2024 vo výške 40 EUR.

604 – Tržby za tovar (42 EUR)

Tržby za tovar boli k 31. 12. 2024 vo výške 42 EUR.

64 – Ostatné výnosy (701 EUR)

Ostatné výnosy boli k 31. 12. 2024 vo výške 701 EUR. Z toho:

- tržby z predaja materiálu vo výške 656 EUR,
- ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti 45 EUR.

65 – Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia

653 – Zúčtovanie ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti (210 EUR)

Zúčtovanie ostatných rezerv bolo k 31. 12. 2024 vo výške 210 EUR.

66 – Finančné výnosy

662 – Úroky (836 EUR)

Finančné výnosy boli k 31. 12. 2024 vo výške 836 EUR.

68 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v ŠRO a ŠPO

v tom:

- výnosy z bežných transferov zo ŠR: 1 284 252 EUR,
- výnosy z kapitálových transferov zo ŠR: 82 908 EUR,
- výnosy z bežných transferov od ostatných: 29 099 EUR,
- výnosy z bežných transferov mimo VS: 12 177 EUR,
- výnosy z kapitálových transferov od ostatných: 4 068 EUR.

Rekapitulácia výnosov: Výnosy celkom k 31. 12. 2024 boli vo výške 1 473 404 EUR.

Hodnotenie hospodárskeho výsledku

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči v účtovnej závierke k 31. 12. 2024 dosiahla **záporný hospodársky výsledok – stratu vo výške - 191 080 EUR**. Záporný hospodársky výsledok vznikol hlavne z dôvodu zapojenia vlastných príjmov minulých období do čerpania rozpočtu na rok 2024.

UKAZOVATEL	SCHVÁLENÝ ROZPOČET 2024	UPRAVENÝ ROZPOČET 2024	SKUTOČNOSŤ k 31. 12. 2024	ROZDIEL (6-5)
5 – TRIEDA	1 329 663 (1 269 663)	1 625 896 (1 323 597)	1 664 484	- 191 080
6 – TRIEDA	1 329 663 (1 269 663)	1 625 896 (1 323 597)	1 473 404	

ROZDIEL: VÝNOSY – NÁKLADY: 1 473 404 EUR – 1 664 484 EUR = - 191 080 EUR

5.6 Podnikateľská činnosť

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči nevykonáva podnikateľskú činnosť a hospodársky výsledok má vyčíslený len za hlavnú činnosť.

6 ZHODNOTENIE ZAMESTNANOSTI

POČET ZAMESTNANCOV

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky rozpisom záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2024 č. MK-3358/2024-431/2582 zo dňa 30. 1. 2024 stanovilo pre Slovenskú knižnicu pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči orientačný ukazovateľ – priemerný prepočítaný evidenčný počet zamestnancov v počte 46,0.

Zmenou záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2024 – rozpočtovým opatrením č. 1, č. MK-3358/2024-431/4860 zo dňa 5. 3. 2024 došlo k zvýšeniu orientačného ukazovateľa – priemerný prepočítaný evidenčný počet zamestnancov o 2 osoby na počet 48,0. Týmto rozpočtovým opatrením boli pre SKN zabezpečené finančné prostriedky na dokončenie zriadenia pracoviska Slovenskej autority pre Braillovo písmo na prepis učebníc a učebných materiálov do prístupných formátov a na mzdy a odvody pre dvoch nových zamestnancov.

K 31. 12. 2024 bol **priemerný prepočítaný evidenčný počet zamestnancov 47,2**.

K 31. 12. 2024 bol **evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách 48**, z toho 34 žien, čo predstavuje 70,8 % podiel.

FLUKTUÁCIA ZAMESTNANCOV

Fluktuácia zamestnancov v roku 2024 bola nasledovná:

- počet nových pracovných pomerov 4
- počet skončených pracovných pomerov 7

ŠTRUKTÚRA ZAMESTNANCOV K 31. 12. 2024

	Počet
vedúci zamestnanci	7
odborní zamestnanci knižníc	28
administratívni zamestnanci	7
ostatní (robotníci, prev. zamestnanci)	6
Spolu	48

V SKN je zavedený dvojstupňový systém riadenia. Základným organizačným stupňom riadenia a rozhodovania, nositeľom úloh organizácie je oddelenie.

V súlade s organizačnou štruktúrou vo vedúcich funkciách pôsobilo 7 zamestnancov, z toho:

- 1 zamestnanec vo funkcii riaditeľ,
- 6 zamestnancov vo funkcii vedúci oddelenia.

Podiel žien vo vedúcich funkciách: 57,1 %.

Organizačnú štruktúru podrobne upravuje organizačný poriadok SKN, ktorý spolu s ďalšími internými riadiacimi aktmi ustanovuje vnútorné organizačné členenie SKN, pôsobnosti a vzájomné vzťahy organizačných útvarov SKN, rozsah oprávnení a zodpovednosti vedúcich zamestnancov na jednotlivých stupňoch riadenia.

KVALIFIKAČNÁ ŠTRUKTÚRA ZAMESTNANCOV K 31. 12. 2024

VŠ II. stupňa	VŠ I. stupňa	ÚSO	SO	Z
22	2	20	2	2

Zamestnanci s vysokoškolským vzdelaním 1. a 2. stupňa tvorili 50,0 % z celkového počtu zamestnancov.

VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA ZAMESTNANCOV K 31. 12. 2024

Do 25 r.	26–30 r.	31–35 r.	36–40 r.	41–45 r.	46–50 r.	51–55 r.	56–60 r.	Nad 60r
0	3	1	4	8	5	7	8	12

Priemerný vek zamestnancov bol 51,25 roka.

ZAMESTNÁVANIE OBČANOV SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

SKN zamestnávala 9 zamestnancov so zdravotným postihnutím, z toho 1 zamestnanec pracoval na skrátený pracovný úväzok.

Podľa § 55 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov má SKN priznané postavenie chránenej dielne, v ktorej zamestnáva 7 občanov so zdravotným postihnutím. Jednou z foriem finančných podpôr, ktoré prispievajú k zamestnávaniu týchto občanov je príspevok na činnosť pracovného asistenta. Jeden pracovný asistent pomáhal 3 nevidiacim zamestnancom prekonávať bariéry pri vykonávaní zamestnania a osobných potrieb počas pracovného času.

DOHODY O PRÁČACH VYKONÁVANÝCH MIMO PRACOVNÉHO POMERU

V hodnotenom období bola uzatvorená 1 dohoda o pracovnej činnosti.

ODMEŇOVANIE ZAMESTNANCOV

Odmeňovanie zamestnancov upravuje zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Finančné odmeňovanie bolo kľúčovým nástrojom motivácie zamestnancov a hodnotenia kvality ich pracovného výkonu.

PRIEMERNÝ MESAČNÝ PLAT ZAMESTNANCOV

Rok	Suma v eurách
2022	1 186,00
2023	1 361,00
2024	1 535,00

Priemerný mesačný plat za rok 2024 bol vo výške 1 535 EUR, z toho zo štátneho rozpočtu vo výške 1 383 EUR. Oproti roku 2023 je to nárast o 174 EUR.

Z dôvodu potreby konsolidácie verejných financií vláda Slovenskej republiky v rámci príprav návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027 prijala viaceré konsolidačné opatrenia, medzi ktorými je aj zníženie počtu štátnych zamestnancov v štátnozamestnaneckom pomere, zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a zamestnancov podľa Zákonníka práce štátnych rozpočtových organizácií a štátnych príspevkových organizácií o 10 % aj so zodpovedajúcimi osobnými výdavkami. V súlade s uvedenými skutočnosťami Ministerstvo financií Slovenskej republiky realizovalo 10 % viazanie osobných výdavkov v návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027. V zmysle vyššie uvedeného riaditeľ SKN na základe svojich oprávnení, ktoré mu vyplývajú zo zriaďovacej listiny a organizačného poriadku SKN prijal **rozhodnutie o organizačnej zmene** spočívajúce v **zrušení piatich pracovných miest od 01. 01.**

2025, čo môže v budúcom období negatívne ovplyvniť plnenie kontraktu a postupné zvyšovanie vlastných príjmov.

AKTIVITY NA ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

SKN kladie dôraz na budovanie znalostného kapitálu svojich zamestnancov. Obsah vzdelávania v roku 2024 bol zameraný na skvalitňovanie a pripravenosť zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme na plnenie úloh vyplývajúcich z opisov ich pracovných činností. Zvýšenú pozornosť sme venovali podpore odborných a osobnostných kompetencií zamestnancov prostredníctvom účasti na seminároch, školeniach či iných vzdelávacích aktivitách.

Vzdelávacia činnosť:

- školenie informatikov, MK SR, 11. 1. 2024, online,
- seminár Za hranice stránok: knihovníci v digitálnom svete, Podtatranská knižnica, Poprad, 29. 1. 2024,
- Seminár o povinnostiach a štandardoch pre informačné technológie verejnej správy, Turčianska knižnica v Martine, 15. 2. 2024,
- ESET Security Days 2024, 8. – 9. 4. 2024, Bratislava,
- seminár TLib – prednáška DIKDA pre čitateľov SKN, Štátna vedecká knižnica, Banská Bystrica, 21. 5. – 22. 5. 2024
- zasadnutie pracovnej skupiny pre prístupnosť, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, 20. 6. 2024, online,
- seminár TechCamp, Poprad, 27. – 28. 8. 2024,
- Prístupne 2024 – konferencia o digitálnej prístupnosti, 4. 9. 2024, online,
- Na slovíčko knihovníci – diskusné fórum, Slovenská národná knižnica, Martin, 20. 9. 2024, online,
- Prezentácia knižnično-informačných systémov, Štátna vedecká knižnica, Banská Bystrica, 13. 10. 2024,
- Medzinárodné sympóziu INFOS 2024, prednáška Milión audiokníh čitateľom SKN, Košice, 14. – 16. 10. 2024,
- seminár Verejná knižnica 4.0 – Umelá inteligencia v knižniciach, Slovenská národná knižnica, Martin, 30. 10. 2024, online,
- seminár Vzdelávanie a chránenie hodnôt. Ide jedno bez druhého?, Slovenská národná knižnica, Martin, 6. 11. 2024, online,
- viacnásobné používateľské školenia, prezenčne aj online, k implementácii Centrálného ekonomického systému (CES) v SKN od 1. 1. 2025.

Kolektívne členstvo v profesijných združeniach:

Slovenská asociácia knižníc,
Spolok slovenských knihovníkov a knižníc.

Individuálne členstvo v odborných komisiách a profesijných združeniach:

Ing. František Hasaj – člen Ústrednej knižničnej rady, poradného orgánu ministerky kultúry Slovenskej republiky,

Mgr. Alena Repaská – členka odbornej komisie Fondu na podporu umenia pre podprogram 5.1 Knižnice, členka komisie na tvorbu zbierok Múzea špeciálneho školstva v Levoči,

Mgr. Michal Tkáčik – člen pracovnej skupiny Braille Workgroup, European Blind Union, člen pracovnej skupiny pre kompenzačné pomôcky Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska,

Mgr. Norbert Végh – člen celoslovenského výboru Spolku slovenských knihovníkov a knižníc.

INTERNÉ RIADIACE AKTY A ANALYTICKÉ MATERIÁLY

- Správa o činnosti a hospodárení za rok 2023,
- Charakteristika plánovaných činností na roky 2025 – 2027 vrátane merateľných ukazovateľov (ako súčasť kontraktu medzi MK SR a SKN na roky 2025 – 2027),
- Bezpečnostný projekt na ochranu osobných údajov – aktualizácia projektu v súlade so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Smernica č. 1/2024 Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči z 28. marca 2024 o registratúrnom poriadku, účinnosť od 01. 04. 2024.

PODKLADY K TVORBE A HODNOTENIU PLNENIA ÚLOH Z VLÁDNYCH STRATEGICKÝCH A KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV

- Plnenie úloh v oblasti výkonu štátnej politiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí – odpočet plnenia za rok 2023 a plánované aktivity v roku 2025,
- Národná stratégia na ochranu detí pre násilím – odpočet plnenia za rok 2023,
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím – odpočet plnenia za rok 2023 a návrh na jeho aktualizáciu,
- Akčný plán pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025 – odpočet plnenia za rok 2023,
- Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028 – odpočet plnenia za rok 2024.

7 HODNOTENIE A ANALÝZA VÝVOJA ORGANIZÁCIE V DANOM ROKU

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči je **celoštátnou špeciálnou knižnicou** a súbežne aj **vydavateľstvom periodických a neperiodických publikácií a dokumentov v Braillovom písme, vo zvukovom zázname, vo zväčšenom type písma, v reliéfnej grafike a v elektronickej forme**. Zároveň je jedným z najvýznamnejších subjektov v oblasti plnenia Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v Slovenskej republike. Poslaním SKN je umožniť a zabezpečiť zrakovo postihnutým osobám a osobám s poruchami čítania bezbariérový prístup k zverejňovaným informáciám, kultúre či vzdelávaniu.

Keďže sme inštitúcia s celoslovenskou pôsobnosťou, snažíme sa byť k našim čitateľom a priaznivcom bližšie aj v online priestore. V septembri 2023 sme v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou v Martine spustili novú službu **DIKDA pre čitateľov SKN**. Vďaka nej môžu používatelia samostatne, bez cudzej pomoci, požiadať o digitalizáciu ľubovoľnej monografie alebo periodika, ktoré sú v Slovenskej národnej knižnici v Martine uvedené v zozname obchodne nedostupných diel z počtu približne 1 300 000 dokumentov. SKN zabezpečuje sťahovanie, úpravu, rozpoznávanie písma a zabezpečenie dokumentov tak, aby si ich čitatelia vedeli stiahnuť priamo z digitálnej knižnice.

Jedným z konkrétnych krokov na zlepšenie prístupu k Braillovmu písmu je úplné uplatňovanie Marakéšskej zmluvy, ktorá okrem iného umožňuje bezplatnú cezhraničnú výmenu diel prístupných pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s poruchami čítania, v dôsledku čoho sa zásadne rozširuje ponuka sprístupnenej zahraničnej literatúry potrebnej pre vzdelávanie a zamestnávanie. V roku 2023 SKN podnikla konkrétne kroky na **uzavretie dohody o autorizovanom subjekte medzi SKN ako oprávnenou osobou za Slovenskú republiku a Svetovou organizáciou duševného vlastníctva (WIPO) za konzorcium Accessible Books**

Consortium (ABC) a stala sa súčasťou globálnej knižnej služby ABC (Global Book Service), ktorá umožňuje zúčastneným knižniciam pre nevidiacich a organizáciám slúžiacim ľuďom s postihnutím tlače získať prístupný obsah, ktorý potrebujú.

Činnosť SABP hodnotíme v roku 2024 ako naplnenú. Za najdôležitejšie úspechy SABP v danom roku považujeme:

- zriadenie pracoviska prepisu učebníc a učebných materiálov;
- vydanie tretej časti príručky *Pravidlá grafickej úpravy textov v Braillovom písme v Slovenskej republike. Princípy prepisovania tlačových materiálov do Braillovho písma*;
- v oblasti osvetovej činnosti bolo uskutočnených viacero prezentácií brailu, činnosti SKN a SABP, prezentácie dôležitosti sprístupňovania informácií aj v hmatovej grafike a pod.;
- boli nadviazané nové spolupráce v oblasti brailu a hmatovej grafiky na odbornej úrovni a zároveň boli zachované všetky dosiaľ nadobudnuté spolupráce a expertné partnerstvá SABP s relevantnými inštitúciami.

Slepecká tlač, a to nielen u nás, ale aj v zahraničí čelí výzvam v podobe poklesu predplatiteľov. Poklesom predplatiteľov sa každoročne zaoberáme v snahe zamedziť výraznejšiemu prepadu. Našou snahou je zintenzívniť osvetu a propagáciu periodík na všetkých možných úrovniach a podchytiť súčasných predplatiteľov, ktorí majú o časopisy trvalejší záujem. Ako motiváciu sa snažíme využiť aj súťaže, ich odmeňovanie, zatriktívniť časopisy prílohami, ktoré majú pozitívnu odozvu. Aj v dobe poklesu všeobecného záujmu vydávanie časopisov pre zrakovo a inak zdravotne postihnutých je výsostne opodstatnené a v zastúpení tlače v rámci Slovenska jedinečné, nakoľko ide o špecifickú skupinu čitateľov s nárokmi i právami na prístupnosť k informáciám. Širokou škálou oblastí cielených na ich zdravotné znevýhodnenie časopisy poskytujú servis informácií, ktoré nájdú v iných periodikách mnohokrát len okrajovo a sporadicky.

Aby sme rozšírili možnosti prístupu k literatúre v Braillovom písme, od januára 2023 prevádzkujeme **internetový obchod**, v ktorom si môžu nevidiaci na Slovensku zakúpiť knihy a publikácie, ktoré sú svojím charakterom predurčené na dlhodobé používanie a prácu s nimi, napríklad kuchárske knihy, príručky, výživové tabuľky a podobne. Taktiež aj detské knihy, reliéfne obrázky, orientačné plániky, pohľadnice a iné.

Vďaka kvalitnému strojovému vybaveniu a skúsenostiam v oblasti sprístupňovania informácií v prístupných formátoch chce SKN zastať svoje jedinečné postavenie na slovenskom trhu aj pri implementácii zákona č. 351/2022 Z. z. o prístupnosti výrobkov a služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného od 28. júna 2025, do praxe. Tam vidíme svoj veľký potenciál.

8 Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Hlavné skupiny užívateľov výstupov SKN tvoria **osoby so zrakovým a iným zdravotným postihnutím**, ktoré majú v dôsledku svojho zdravotného postihnutia poruchu čítania.

Osoby s poruchami čítania:

- osoby nevidiace,
- osoby, ktoré majú zrakovú poruchu, ktorú nemožno zlepšiť tak, aby ich zrakové funkcie boli v podstate rovnocenné so zrakovými funkciami osoby, ktorá nemá takúto poruchu, alebo
- osoby, ktoré majú poruchu vnímania alebo čítania vrátane dyslexie, alebo akúkoľvek inú poruchu učenia, ktorá im bráni čítať tlačené diela v zásade rovnako, ako sú toho schopné osoby bez takéhoto zdravotného postihnutia a
- osoby, ktoré v dôsledku telesného postihnutia nie sú schopné držať knihu alebo s ňou manipulovať, alebo zamerať svoj zrak alebo pohybovať očami v rozsahu, ktorý je bežne dostačujúci na čítanie, a to do takej miery, že v dôsledku takýchto porúch alebo postihnutí nie sú tieto osoby schopné čítať tlačené diela v zásade na rovnakej úrovni ako osoby, ktoré takouto poruchou alebo postihnutím netrpia.

Služby knižnice v hodnotenom období využilo 1 314 aktívnych používateľov, z toho 675 využívalo aj služby digitálnej knižnice.

Knižnično-informačné služby knižnice využívajú registrovaní používatelia osobne na pracoviskách, prostredníctvom zásielkovej služby, pravidelnej donáškovej služby alebo cez webovú stránku knižnice. Všetky knižnično-informačné služby sú používateľom poskytované **bezplatne**.

Rozdelenie používateľov podľa jednotlivých kategórií:

- bežný čitateľ	1 115
- deti a mládež	146
- organizácia	35
- zamestnanec knižnice	18

Verejné knižnice v SR, v ktorých sú zriadené pracoviská poskytujúce služby pre zdravotne postihnutých používateľov, registrovali **596 používateľov**. Tieto pracoviská pravidelne zásobujeme cirkulačnými súbormi zvukových kníh.

SKN má v rámci Slovenska **výhradné postavenie vo vydávaní časopisov pre osoby so zrakovým postihnutím**. V roku 2024 si **časopisy objednalo 441 predplatiteľov**. Medzi našu stabilnú čitateľskú základňu patria dlhoroční **starší čitatelia** preferujúci najmä brail, ale aj zvukové časopisy, u mladších prevláda záujem o elektronické médiá a „rýchlejšiu“ internetovú dostupnosť informácií. Od roku 2011 bol v zriaďovacej listine SKN okruh používateľov rozšírený aj o iné zdravotné postihnutia, čo zohľadňujú aj naše periodiká a okruh tém rozširujeme aj o **recipientov s iným zdravotným znevýhodnením**. Tí sú automaticky aj samotnými používateľmi. Súčasnou a zároveň perspektívnou skupinou našich čitateľov sú aj **vidiaci dôchodcovia so zhoršujúcim sa zrakom a slabozrakí ľudia**, ktorých počet podľa zdrojov Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska všeobecne stúpa. Naše periodiká sú určené **pre ženy, mladých ľudí, športovcov, priaznivcov kultúry a umenia, hudby, literatúry, vedy a techniky, šachu, profesionálnych masérov i veriacich rôznych konfesií**. Pokrývame tak široký záber ich záujmov a potrieb. Čitateľom sprostredkujeme aj časopisy pre vidiacu verejnosť – Život, Slovenska, Zdravie, Diabetik, Quark a Zem&Vek.

SKN sa prostredníctvom vlastného literárneho klubu snaží vzdelávať aj **píšucich zrakovo postihnutých autorov** – stretnutiami s inými píšucimi zrakovo postihnutými členmi, ako aj zaujímavými hosťami z radov spisovateľov a umelecky činných ľudí.

Regulatívna, vzdelávacia, osvetová, propagačná a konzultačná činnosť SABP má široké pole pôsobnosti. Tak, ako je potrebné zdôrazňovať dôležitosť Braillovo písma, hmatovej grafiky a využívania hmatu na získavanie informácií u nevidiacich ľudí a ľudí s ťažkým zrakovým

postihnutím v každej oblasti života, tak aj **činnosť SABP zasahuje do viacerých oblastí a používateľmi výsledkov tejto práce je široký okruh ľudí:**

- nevidiaci používatelia Braillovo písma a hmatovej grafiky,
- partnerské organizácie na Slovensku poskytujúce služby ľuďom so zrakovým postihnutím vo oblasti vzdelávania a sociálnej rehabilitácie,
- partnerské organizácie v zahraničí, prostredníctvom ktorých SABP získava poznanie a profesionálny rast v oblasti Braillovo písma a hmatovej grafiky,
- inštitúcie v štátnej a verejnej správe, ktoré v konkrétnych oblastiach, napríklad v oblasti vzdelávania alebo kultúry potrebujú konzultovať sprístupňovanie informácií pre ľudí so zrakovým postihnutím,
- vzdelávacie inštitúcie na Slovensku, ktoré vzdelávajú žiakov a žiačky so zrakovým postihnutím v prostredí inkluzívneho vzdelávania,
- rodičia či príbuzní ľudí so zrakovým postihnutím, ktorí majú potrebu konzultovať rôzne oblasti človeka so zrakovým postihnutím súvisiace s hmatom, čítaním brailu alebo používaním hmatovej grafiky pri orientácii,
- múzeá, galérie, dopravné spoločnosti a iné, ktoré pri sprístupňovaní svojich priestorov či výstav nevyhnutne potrebujú konzultovať inštaláciu brailových popisov, použitie hmatovej grafiky, mieru efektivity využitia brailu v prostredí a pod.,
- farmaceutické spoločnosti, ktoré si v SKN zakupujú certifikovaný preklad názvov liekov a liečiv do Braillovo písma.

Na nákladoch SKN sa používatelia z týchto skupín nepodieľajú signifikantným percentom, pretože väčšina činnosti SABP je skôr osvetová a konzultačná. Mnoho aktivít SABP prebieha v online prostredí alebo prostredníctvom digitálnej knižnice SKN. Náklady sú pretavené v ukazovateľoch nákladov na brailovú tlač resp. vytvorenie produktov.

Na príjmoch sa podieľajú predovšetkým inštitúcie požadujúce výrobu konkrétnych produktov, brailových nápisov, kníh, brožúr, plagátov a podobne. Malým percentom sa na príjmoch podieľajú aj:

- služba Brailová tlač kratších dokumentov: služba určená pre nevidiacich používateľov, ale aj kohokoľvek kto má záujem o tlač textu v braili;
- služba Certifikácia označenia liekov a liečiv v Braillovom písme: určená pre farmaceutické spoločnosti.

Významnou skupinou používateľov výstupov SKN sú organizácie reprezentujúce osoby so zdravotným postihnutím, predovšetkým **Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska**, jej základné organizácie, ďalej **výchovno-vzdelávacie, kultúrne a ďalšie inštitúcie** (školy, múzeá, galérie, knižnice, štátne úrady, organizácie verejnej správy a samosprávy, občianske združenia atď.) **vyvíjajúce aktivity v prospech zdravotne postihnutých** prostredníctvom služieb a produktov SKN.

Levoča 07. marca 2025

Ing. František Hasaj
riaditeľ

Správu vypracovali:

PhDr. Mária Bendíková, Mgr. Alena Repaská

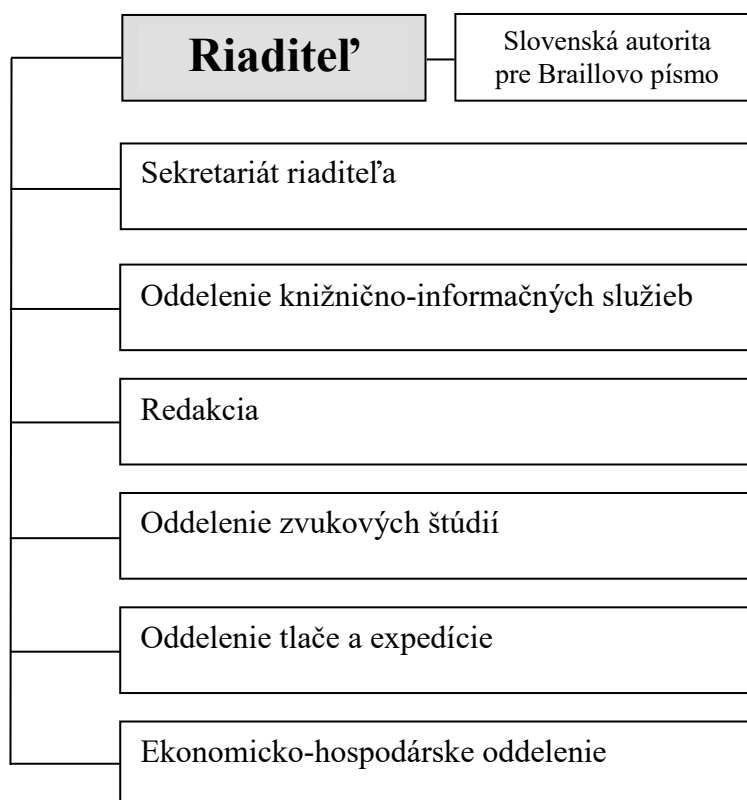
Ing. Marián Ferko, Mgr. Michal Tkáčik, Mgr. Daniela Dubivská, Ing. Daniela Bonková, Ing. Miroslava Kučerová

Prílohy:

Príloha č. 1: Organizačná štruktúra SKN platná k 31. 12. 2024

Príloha č. 2: Zhodnotenie výsledkov kontrol k 31. 12. 2024

**ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA
SLOVENSKEJ KNIŽNICE PRE NEVIDIACICH MATEJA HREBENDU V LEVOČI
PLATNÁ K 31. 12. 2024**

ZHODNOTENIE VÝSLEDKOV INTERNÝCH A EXTERNÝCH KONTROL A INTERNÝCH A EXTERNÝCH AUDITOV VYKONANÝCH ZA ROK 2024

Kontrolný orgán: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Štátny archív v Prešove, špecializované pracovisko Spišský archív v Levoči

Dátum vykonania kontroly: 19. 4. 2024

Predmet kontroly: Kontrola dodržiavania zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ustanovení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 628/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, dodržiavanie vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 410/2015 Z. z. o podrobnostiach výkonu správy registratúry orgánov verejnej moci a o tvorbe spisu v znení vyhlášky MV SR č. 49/2019 Z. z., ako aj dodržiavanie záväzných interných noriem na správu registratúry (najmä registratúrny poriadok a registratúrny plán).

Výsledok kontroly: Pri kontrole neboli zistené žiadne závažné nedostatky

HODNOTENIE DODRŽANIA LIMITU VEREJNÝCH VÝDAVKOV

(v eurách)

Limit verejných výdavkov 2024*	Oznámený/ schválený	Upravený	Skutočnosť
Limit verejných výdavkov celkový	1 365 363,00	1 741 119,62	1 707 635,55
- Rozpočet			
v tom zahrnuté prostriedky	1 329 663,00	1 656 795,62	1 635 134,39
v tom imputované poistné	35 700,00	83 324,00	72 501,16
- Číslo a názov samostatného účtu			
v tom zahrnuté prostriedky			
v tom imputované poistné (uved'te, ak je relevantné)			

*Poznámka: všetky údaje uved'te v súlade s modulom RIS.LVV, v prípade potreby doplňte ďalšie riadky

Limit verejných výdavkov v roku 2024 bol stanovený vo výške 1 365 363 EUR.

V priebehu roka bol upravený na výšku 1 741 119, 62 EUR.

Skutočnosť za rok 2024 bola vo výške 1 707 635,55 EUR.

Limit verejných výdavkov na rok 2024 nebol prekročený.